

» **KBH** # 04 OKTOBER 2005

FEATURE

Husbåde
- Bo på vandet?

TOP FLOP

Københavnsteder
- Pernille Stensgaard

KBH UPDATE

Nyt i byen
- Scala, Galleri K og ny plads

HIMLEN OVER OS

Vejret i København
- Er det så slemt?

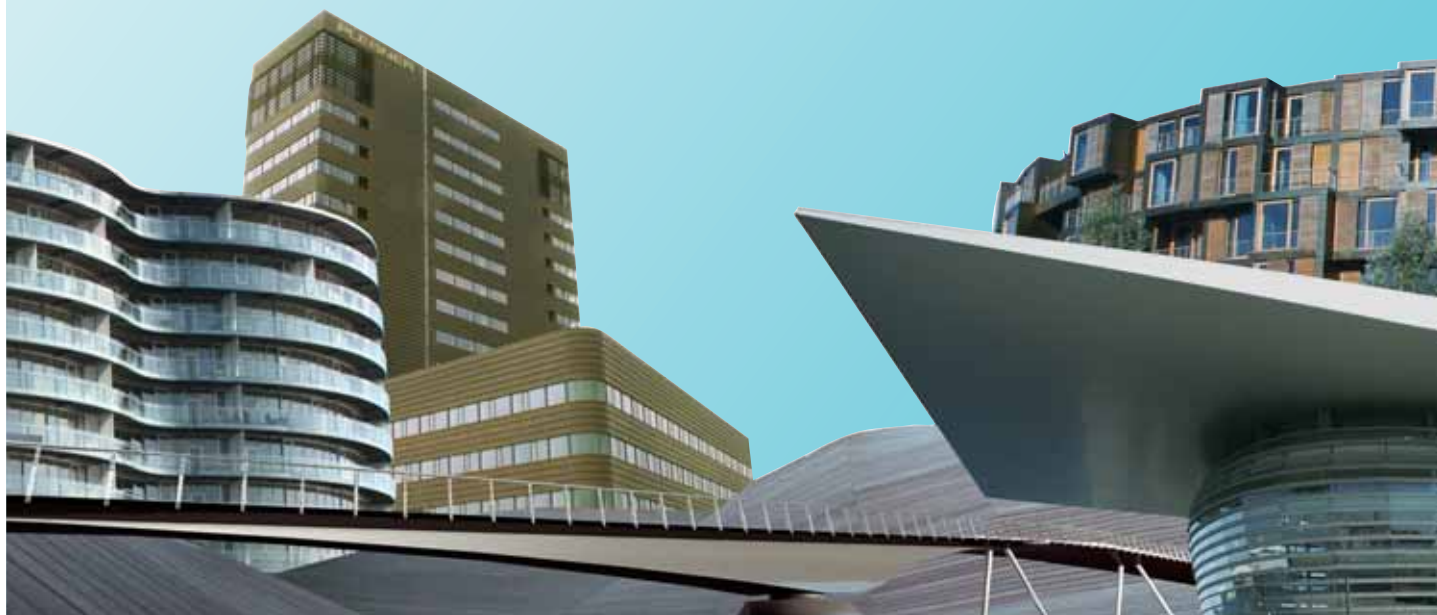
GRATIS

FÅ OVERBLIK OVER HOVEDSTADENS NYE ARKITEKTUR PÅ WWW.COPENHAGENX.DK

COPENHAGEN X skaber overblik over hovedstaden med den digitale bygguide PROJEKTGALLERIET, der samler byens arkitektur og byudvikling.

COPENHAGEN X skaber overblik ved at invitere byens borgere på guidede byture. I efterårsferien går turen til Holmbladsgade-kvarteret og Frederiksberg. Læs mere på www.copenhagenx.dk

COPENHAGEN X

Copenhagen X
International By- og Boligudstilling 2002-1012

Copenhagen X er et projekt i Dansk Arkitektur Center og er finansieret af et partnerskab mellem Fonden Realdania, Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune.

DAC | DANSK ARKITEKTUR CENTER

INDHOLD

KBHUPDATE GALLERI K **10**

Cityarkaden på Strøget blev lukket for renovation for mange måneder siden, og gummigederne ruller frem og tilbage på Pilestræde. Hvad sker der egentlig?

FEATURE HUSBÅDE **14**

Op mod 1.500 nye husbåde i København hed det for et par år siden. Men nu ser det ud som om der måske kommer 50. Hvad blev der af resten?

VEJRET DET REGNER ALTID **34**

Det regner, der er gråt, og vi lever i månedsvis af sjap. Men er solen virkelig gulere på den anden side?

BYEN KURTS KAFFELIV **44**

Han åbnede det første sted i København der tog kaffe alvorligt. Nu er han ved at åbne et helt nyt sted der også skal undervise om kaffe.

14

26

44

KBHNYT 04

DEBAT 07

FRA VERDEN 12

DETALJENS KBH 24

KØBENHAVNERE 26

GEMINI RESIDENCE 30

TOP+FLOP 32

ONE WAY 40

40

CENTER I SEOUL

 SEOUL

 ARKITEKTUR

Svenske Anna Ranova Lundström er uddannet fra Kunstakademiets arkitektskole i København og har tidligere arbejdet for blandt andet 3xNielsen. Nu har hun sammen med en række andre unge navne etableret 'Elephantoffice' med base i Paris. Det unge team har netop deltaget i den internationale konkurrence om det fremtidige *Seoul Performing Arts Center*. I alt fem tegnestuer er gået videre til sidste runde som udover Elephantoffice også tæller store navne som Jean Nouvel og Dominique Perrault. Det nye teater skal bygges på en kunstig ø i den flod der deler byen.

FLERE NYE BOLIGER PÅ BRYGGEN

 AMAGER

 ARKITEKTUR

Sekstanten og Kompasset er navnene på de to nye boligkomplekser der er ved at rejse sig i Havnestaden. Schmidt, Hammer og Lassen har stået for det arkitektoniske udtryk og JM Danmark er bygherre. Husene får en lys fremtoning i kraft af de hvide teglsten der skal dække facaden. Lys kommer i det hele taget til at spille en afgørende rolle da alle lejligheder får store vinduer og altaner der er placeret på en måde så fremtoningen bliver asymmetrisk og gør dem lidt mere spændende end eksempelvis Karen Blixen Parken i Ørestad. De første beboere flytter ind i løbet af sommeren 2006.

GOOGLE EARTH

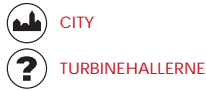
 JORDEN

 NETTET

De fleste har nok hørt om det efterhånden, men vi må alligevel have det med i KBHnyt. Google Earth er et fantastisk lille legetøj der sikkert også kan bruges til noget praktisk når man er færdig med at finde sin lejlighed, sit barndomshjem og stranden på Ibiza hvor man mødte den spanske skønhed. Hent det lille program, og du har jorden i hånden. Zoom fra rummet til Amagertorv på få sekunder. Klik på vejnavne, og du får selv de små stræder med på luftfotoet. Detaljeringen er god nok til at man kan skimte mennesker på gaden, så er man ked af at Berlinmuren faldt, kan man hygge sig med lidt spionage hjemme fra dagligstuen. earth.google.com

TURBINEHALLERNES FREMTID

Det gamle elektricitetsværk i Adelgade har siden 1998 lagt lokaler til det Kgl. Teaters mere moderne forestillinger. Men timeglasset er ved at løbe ud. Med udgangen af 2007 udløber teaterets lejekontrakt med Københavns Energi, og planen er at forestillingerne fremover opføres i det nye skuespilhus på Kvæsthusbroen. Københavns Energi er for nylig blevet opkøbt af DONG, så det bliver i sidste ende energi-giganten der beslutter hvem der skal stå på lejekontrakten fra 2008. Både Den Anden Opera, Dansescenen og Hotel Proforma har budt ind på lokalerne. Jeppe Andrup fra Københavns Energi lover at DONG vil bruge det til "noget spændende", men nogen nærmere uddybning af planerne vil hverken DONG eller Københavns Energi ud med endnu.

METRO TIL LUFTHAVNEN

I starten af september var byens spidser inviteret til pindemader og kold hvidvin da Ørestadsselskabet og Københavns Lufthavn inviterede til rejsegilde på den nye Metrostation ved Terminal 3. Det første metrotog ruller dog først ind på perronen i efteråret 2007 hvor 3. etape endelig indvies. Ørestadsselskabet forventer at stationen, Lufthavnen, får omkring 10.000 på- og afstigninger i døgnet i 2007 og ca. 14.000 i 2010. Turen fra city til lufthavnen vil tage 14 minutter.

DEN GAMLE DAME FRISKES OP

I 2011 kan Københavns Hovedbanegård fejre sin 100 års fødselsdag. Håndværkerne er allerede gået i gang med at friske den gamle dame op, så hun kan fremstå glansfuldt når dagen oprinder. Lige nu er DSB i gang med at renovere taget og bygningens tårne, men der skal også udføres eftersyn og renovering af de mere vitale dele. Arbejdet bliver udført i etaper og berører perroner, banegårdshal og forpladsen ud mod Vesterbrogade fra januar 2006 til medio 2008. DSB har desværre ingen planer om at overdække banegraven mod Vesterbrogade hvilket ville skabe en ny offentlig plads i byen og klæde den gamle dame betydeligt. Det er for dyrt, siger DSB – ærgeligt siger KBH.

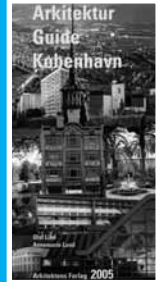
FORNYELSE AF SØNDER BOULEVARD

Den brede boulevard skal nu også mellem Skelbækgade og Enghavevej tilbage til fordums storhed. Første spadestik tages 10. oktober, og grundidéen er at genskabe den klassiske boulevard med to rækker træer i det midterliggende grønne areal med indsnævrede kørebaner på begge sider. Træerne vil strukturere gaderummet og danne en grøn ramme hvor der vil blive plads til blandt andet mødesteder, boldbaner og legepladser. Prisen er 22 mio. kr., og det er Stig L. Andersson Landskabsarkitekter der har stået for udformningen.

KBH kort

- OPDATERET GUIDE**
 Den nye opdaterede udgave af Arkitekturguide København er netop sendt på gaden. Nu behøver man ikke længere kigge langt efter markante bygningssværker som Gemini Residence, Operaen og Tietgenkollegiet. De 456 sider koster 348,-

- ARKITEKTURKANON**
 I en tid hvor kanon er noget alle kunstner tilsyneladende føler trang til at producere har Arkitektens Forlag har i samarbejde med Kim Dirckinck-Holmfeld og Jørgen Hegner Christiansen udgivet bogen *En Arkitekturkanon - De Byggede Danmark*. Bogen udkom 20. september og giver sit bud på den vigtigste danske arkitektur fra vikingetidens anlæg til i dag. KBH anmelder bogen i november.
- ROADPRICING I KBH?**
 De har gjort det i London og i Trondheim, og måske kommer det også til København: Roadpricing. Borgerrepræsentationen har netop afsluttet en undersøgelse af muligheden for at indføre bompenger i Københavns Kommune. Læs resultatet på www.kk.dk.

- AMAGERTORV 7**
 Der har tidligere været en Pizza Hut og en Häagen-Dasz der beklageligvis lukkede. I 1½ år har der dog været byggerod på en af byens bedste adresser, men nu åbner butikken snart op igen - som *Puma Store*.

- ANDEBAKKEØEN**
 Efter mere end hundrede år i glemsel skal Andebakkeøen i Frederiksberg Have tilbage til sin romantiske form. Trækfærger mellem Storøen og Andebakkeøen skal genskabes, nye træer plantes, og der skal udskrives en offentlig idékonkurrence om et arkitektonisk endepunkt for slotsaksen.

MIT LIV SOM TRÆ

Der står mere end 16.200 gade-træer i København. 6.000 af dem er plantet inden for de sidste 15 år, og det skulle være europæisk rekord. Men at være træ i byen er ikke så sjovt som at være træ i skoven. Vores grønne venner udsættes for vintersaltning, forurening, påkørsler og hærværk. Og under jorden skal de have drejet deres rødder rundt om alskens kabelføring, mens de skal holde sig fra at vokse op igennem fortove og cykelstier. Den hårde tilværelse forringer træernes sundhed og vækst, og kommunen er derfor i gang med at undersøge dem for at finde ud af hvilken træart og hvilken plantemetode der er bedst til byen. Så du behøver ikke undre dig hvis du støder på mænd i orange veste der går rundt og måler omkredsen på træstammer.

BAYWATCH DE LUXE

Englænderen James Dyson brugte 25 år på at designe sin støvsuger der ikke bruger poser og ikke taber sugekraft når den er halvfylldt. Den blev så populær at han nu selv har mulighed for at uddele designpriser. I år går en af dem til den 27-årige, nyuddannede arkitekt Mads Tveden-Jørgensen der som afgangprojekt lavede O'C'N - et rødt flydeaggregat som vil vække minder hos Baywatch fans. Forskellen fra Pamela Andersons version er at denne indeholder integreret iltudstyr, så livredderen kan starte genoplivningen ude i vandet. Det skulle give op mod 5 gange større chance for at overleve drukning uden mén.

CYKELGRIBBE

Bor du på Vesterbro, og har du fundet en grib på din cykel? Hvis ja, så er det formodentlig fordi Københavns Kommune pønser på at flyve væk med den og fortære ådslet. De fjerner nemlig allerede 3.500 cykellig fra gaderne om året, men det er ikke nok - der står stadig mange jernheste rundt omkring og savner deres ejer. På Vesterbro bliver der nu opsat ikke mindre end 300 nye cykelstativer, og i den forbindelse vil kommunen gerne rydde lidt op i de ejerløse. Den 19. september satte de derfor en grib på alle cykler på gaden, og den 24. oktober begynder de at fjerne alle de cykler der stadig har klistermærket med gribben siddende.

KBH ApS
Kronprinsessegade 24
1306 København K

telefon 33 32 88 94
mail info@kbhmagasin.dk
web www.kbhmagasin.dk

Redaktion

Anders Ojgaard (ansv.)
anders@kbhmagasin.dk

Kasper Foged Rasmussen
kasper@kbhmagasin.dk

Ellen Otzen
ellen@kbhmagasin.dk

Art Director
Anders Ojgaard

Annoncer
Tanja Stelzig
tanja@kbhmagasin.dk
telefon 33 32 88 95

Skribenter
Hanne Kørvig
Sellinge Lkhagva
Anette Olsén
Rune Huvendick Jensen

Forside
Grafik: Anders Ojgaard

Tryk
Kolofon ApS

Oplag
30.000

Udgivelsen er støttet af
Fonden Realdania
Statens Kunstfond

Sponsor
HOME

Distribution
KBH er gratis og kan findes på 200 caféer, i butikker, biografer m.v.

Artikelforslag
Sendes til info@kbhmagasin.dk

Artikler eller illustrationer må ikke eftertrykkes uden skriftlig tilladelse fra KBH.

SEND DIT INDLÆG TIL
debat@kbhmagasin.dk

Sporvognen er død - helt død!

KBH har i seneste nummer et mindre opråb om sporvogne og at en genindførelse ses som en mulighed. Det må jeg kraftigt tage afstand fra. Sporvognen er i sig selv et udmærket køretøj, men det hører fortiden til i en by som København. Ikke så snart vi netop nu har fået gravet de sidste skinner op af jorden, skal denne idé igen spilles på banen. Fremtiden i København hedder Metro, og mere Metro vil være helt rigtigt for en by med Københavns infrastruktur. Vores gader er for smalle til at huse både biler, cykler, sporvogne og gående - og fremkommeligheden i gadeplan er slet ikke at sammenligne med fremkommeligheden under jorden ved brug af Metro-systemet. Den økonomiske side af sagen viser sig også at være mindre attraktiv end først antaget, da sporvognsprojektet vil koste ca. 13 mia. kr. mens en metroring vil koste 2-5 mia. kr. mere. Vi er enige i at den kollektive trafik ikke er optimal og effektiv, og at der derfor bør findes en løsning. Og det vil helt sikkert være Metro frem for sporvogne, tak.

Henrik Busch
Medlem af Københavns Erhvervsråd
Formand for Bedre By

City som forlystelsescenter?

Der er ikke grænser for den politiske vilje til at gøre København til en international Metropoli. Der skal bygges højhuse, og indre by skal

være et forlystelsescenter til glæde for turister og borgere fra omegnen. Antallet af natbevillinger til barer og cafeer er steget markant. Onsdag er sammen med fredag og lørdag blevet store "gå i byen" aftener med fest i gaderne. Men beboerne klager ikke, ikke særligt meget i alle fald. De kæmper bare videre for at få en normal hverdag til at hænge sammen, med alt hvad det indebærer af børn der skal tidligt op og i børnehave eller skole og de selv på arbejde så veludhvilede som muligt. Men som en af fortalere for mere fest i Indre by, en kendt overborgmesterkandidat fra det nye store "Cafe Latte parti", har udtalt: "Så bor der jo ikke ret mange mennesker i Indre by København."

Københavnere vil meget gerne se København udvikle sig til en Metropoli, men det skal ske i overensstemmelse med princippet om en "menneskelig storby." Vi vil ikke have at København ender som Manhattan hvor forretningsfolket arbejder om dagen, hvor folk tager ind for at forlyste sig om aftenen, og hvor området ellers kun er beboet af de superrige som kan forskanse sig i lydisolerede penthouses. København skal være en levende by, med børn og voksne som bor der og får hverdagen til at fungere. En by i balance. Og så undres vi i øvrigt over de store forkromede planer om metropolisering, når det ikke engang kan lykkes at skaffe penge til renovering af byens vigtigste gade Købmagergade. Og her er så min ide. Måske politikerne kunne bruge lidt tid til at søge om EU midler til renovering af Købmagergade. Københavns

kommune har to ansatte i Brussel - sæt dem i gang med opgaven nu!

Lone Skov Al Awssi, Kbh K
Folketingskandidat for Konservative

Kør pølsevognen i hi!

Jeg overraskes over at vi - byen - finder os i at hver eneste gang der er sket byfornyelse - nye bygninger, et nyt torv, ja ligegyldigt hvad der sker af ændringer, som fremstår med hvad dertil kan høre af flot og kunstnerisk udformning, ja aldrig så snart det skal tages i brug, så er det sidste der køres på plads en dansk pølsevogn. Et fugleskræmsel af værste klasse som endog ikke fungerer som sådan. Nu er det ikke fordi jeg ikke selv holder af pølser, for det gør jeg. Jeg nyder ofte en dansk pølse eller flere med brød og gerne i forskellige udformninger. Jeg græmmes dog hver eneste gang over synet af selve vognen. Der findes vel næppe noget andet med så forfærdelig udformning og helt uden sans for æstetik. Hvorfor har vi fundet vi os i det, og hvorfor gør vi ikke noget ved det? Af en artikel i seneste nummer fremgår at der til næste år vil blive placeret ca. 70 retro-pavilloner "ufoer" rundt omkring i byen til næste år. Det er glædeligt at læse, fordi det virker oplivende og positivt. Tilbage står så spørgsmålet: skal de også erstatte pølsevognene - man tør næsten ikke tro det, men det burde klart være sådan.

Christian Nielsen, Kbh K

SEND DIN IDÉ TIL | KBH sender to billetter til Empire Bio til månedens bedste, sjoveste, vildeste eller mest underlige idé.
debat@kbhmagasin.dk

Bæredygtigt kurbad der bygger sig selv

MÅNEDENS IDÉ

- Hus bygget af cob-sten

At stampe ler, halm, jord og grus er livsbekræftende, sjovt og giver smukke, stærke ben. Jeg forestår at man i København giver plads til opførelsen af et alternativt lerbyggeri som både socialt og sundhedsskabende projekt. Et oplagt sted ville være på Amager Strandpark. Det alternative fitness-center skulle så åbne med sommersæsonen under telt med mudderbassiner og æltepladser - hvorefter de egentlige mure langsomt bygges op som massive selvbærende lervægge af en blanding af lerjord og økologisk halm. Denne byggeteknik af formbare lersten, der kaldes

cob, er især interessant når målet er at bygge skulpturelt, improviserende og socialt. Afhængig af vejrforhold er det muligt at bygge omkring 30 cm mur om dagen, men forestil jer hvilke mure - bygget af latter og sved af tusindvis af forskellige mennesker, der har danset dem op af jorden til musikken fra danseorkestre med rødder fra hele verden og til slut malet efter italienske freskoteknikker med naturlige farvepigmenter i brændt siena, ultramarinblå og rød okker.

Visionære hilsener, Randi Kjær

LEDER

af Anders Ojgaard

HUSBÅDE

Månedens feature handler om de husbåde som Rådhuset for få år siden ville åbne armene op for. Op mod 1.500 nye husbåde, sagde de dengang. Nu lyder vurderingen på 50 i løbet af de næste 5-10 år.

Problemet er at der er mange der har noget at skulle have sagt i sagen. Københavns Kommune kan udstikke nogle rammer, men de ejer kun en brøkdæl af kajområderne i byen. Størstedelen ejes af København Havn der er en selvejende institution under staten. Siden 1692 har der eksisteret en myndighed der stod for driften af havnen – en havn der jo i århundreder anvendtes mere til transport og handel end til beboelse og rekreative områder. I dag hedder myndigheden Københavns Havn, og den har i kraft af sit ejerskab stor magt over hvad arealerne skal bruges til. Men i dens bestyrelse sidder også permanent to repræsentanter for kommunen, så det hele er godt viklet ind i hinanden.

Københavns Havn kan vælge at sige nej til husbåde, eller de kan som nu vælge at udstede lejekontrakter de kan opsiges med kort varsel. Der er dynamik i havnen, så de er naturligt nok bange for at fastlåse et område til husbådebrug – et område man måske pludselig finder ud af kunne bruges bedre, eller indbringe flere penge.

Ved siden af er der en masse private ejere af bolværker i havnen. Ejere der frit kan vælge at sige nej til at have husbåde foran deres kontorer, forretninger eller hvad de nu har liggende ved kajen. Resultatet er at de store visioner har mødt realiteterne, og at der altså nu kun kan findes plads til ganske få nye husbåde.

I Amsterdam er det udelukkende kommunen der udpeger husbådepladser, så her er det hele nemmere at administrere. Kunne man forestille sig at den danske stat træder ind i sagen og overdrager mere af havnen til kommunen, så der vil være færre instanser der skal vikles ind i hvad havnen skal bruges til? Selvfølgelig på den betingelse at kommunen lover ikke at sælge ud for at finansiere andre ting, som den gjorde da Kalvebod Brygge blev solgt for at finansiere metroen. Det resulterede i en af de større byplanmæssige katastrofer.

Men spørgsmålet er selvfølgelig også hvor mange og hvilke husbåde København skal have. Moderne, 2-etagers husbåde på høje betonfundamenter kan hurtigt komme til at lukke vandet mere af end de åbner op for liv i havnen. De kunne med fordel flyttes ud på fx Refshaleøen og flyttes væk fra kajen som flydende parcelhuskvarterer. Men de mere diskrete, lave husbåde, både de moderne og de ombyggede både, kunne være et livgivende indslag i havnen, give flere boliger – og være et spændende sted at bo.

Knabrostræde

> KBHs NAVNE #01

af Katrine Kehlet Nørskov

Der er næppe noget gadenavn i København, der har sat så meget gang i forskernes fantasi som Knabrostræde. Strædet i det indre København er en sidegade til Strøget der fortsætter gennem Kompagnistræde og ender i Nybrogade ved kanalen. I 1547 hed gaden Knagerøgstræde, og navnet må være sammensat af ordet knage, som har betydet 'knække', og ordet ryg. Et af de gæt, som er blevet fremført i forbindelse med gadenavnets oprindelse, går på at navnet hentyder til at gaden førte ned til det offentlige lokum Vestre Mag, som lå på pæle i stranden for enden af gaden. Her måtte man nemlig knække, altså bøje, ryggen, mens man forrettede sit ærinde! Nok ikke hvad de fleste københavnere umiddelbart ville have forestillet sig som baggrund for Knabrostrædes navn. Og det er da også langt fra det eneste forslag til gadenavnets oprindelse der har været oppe at vende. Det er også muligt at navnet hentyder til at man risikerede at knække ryggen når man spadserede hen ad gaden - den har måske været ujævn - eller det kan have at gøre med at gaden forløb over et knæk i terrænet.

Tidligst i 1674 begyndte man at kalde gaden ved det navn, som vi kender i dag: Knabrostræde. Det nye 'bro' i navnet var resultatet af at der i 1650'erne blev bygget en bro over kanalen, og flere teorier har kredset om at broens brædder kan have knaget, eller at der har været opsat "knage" for at forhindre vognekørsel på broen. Andre mener at gadenavnet blev ændret fordi den nye strenge retning inden for den protestantiske kirke der opstod på det tidspunkt, nemlig pietismen, ikke kunne tolerere et gadenavn der henviste til den stilling man indtog når man besøgte nødtørftsanstalten.

I dag er Knabrostræde og kvarteret omkring gaden stadig præget af gamle klassicistiske borgerhuse, og især den ende der ligger tættest på kanalen er fantastisk hyggelig og omgivet af charmerende gader. For eksempel Magstræde der tydeligvis også henviser til placeringen tæt på det offentlige lokum Vestre Mag. I Knabrostræde finder man nu til dags steder som Café Retro, Comedy Zoo og Pan Gay Club. Desuden kan man spise traditionelt dansk smørrebrød både på Café Sorgenfri og Restaurant Kronborg som ligger på hver deres hjørne af Brolæggerstræde og Knabrostræde.

K B H U P D A T E

MULTIPLADS PÅ NØRREBRO

Af Kasper Foged Rasmussen

Er man træt af en grim plads i sit lokalområde, kan man selv gøre noget ved det.

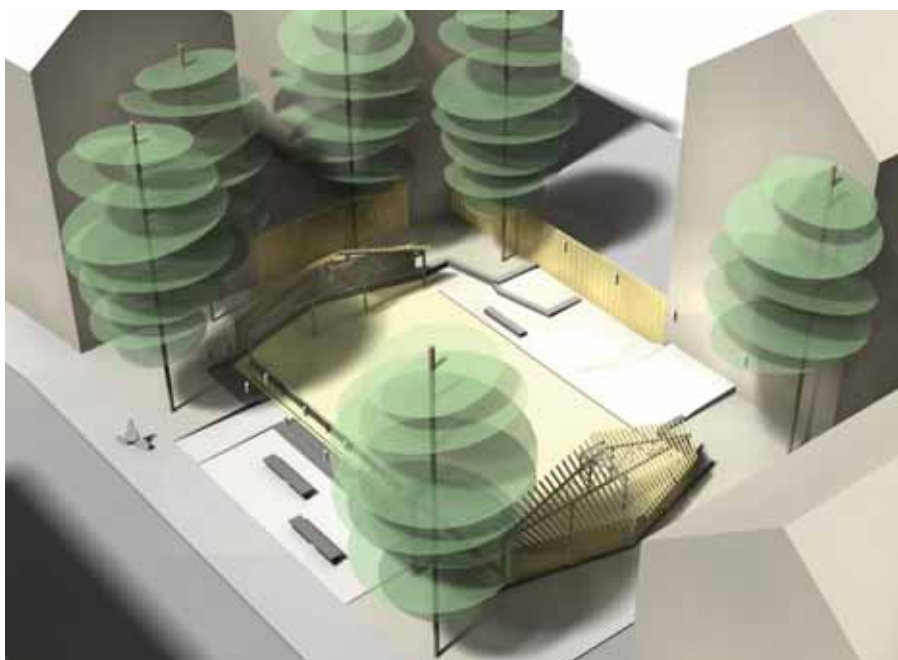
Hvad gør man hvis en plads i det lokale nærområde godt kunne trænge til en kærlig hånd og fornyelse? Venter til kommunen gør noget ved det? Ikke på Indre Nørrebro hvor en gruppe borgere gik rundt og syntes at hjørnet af Ravnsborggade og Sct. Hans Gade var en grund med god beliggenhed, men i elendig stand. De kontaktede en lokal arkitektstuderende ved navn Morten Wassini, begyndte at søge fonde og stiftede i 2004 en forening baseret 100% på frivillig arbejdskraft. Mere end 3 millioner kr. blev samlet ind, og nu er projektet færdigtegnet og byggeriet i fuld gang.

LEG OG OPLEVELSER

Visionen har fra starten været at bibeholde pladsens formål som rum for leg og boldspil, men samtidig optimere brugen ved at skabe et langt mere kreativt og rummeligt byrum. På den nye plads skal sport spille sammen med æstetiske oplevelser og skabe kontakt mellem folk i området med forskellig alder og med forskellige interesser. Projektet indeholder derfor en nyfortolkning af udformning, konstruktion og anvendelsesmuligheder af en boldbane. Samtidig er Kunstforeningen AirPlay ved at få finansieret et digitalt udstillingssted på pladsen. Her vil de på en af husmurene præsentere blandt andet digital lyd- og billedkunst samt lave events, performance og børnearrangementer. Boldbanen er pladsens centrale del – en forsænket bane hvor kvarterets beboere kan spille fodbold, basket, rullehockey eller *skate*. Banen bliver inddæmmet af 70 cm høje bånder med tilskuerpladser ved den ene langside. Ved den

modsatte langside vil der være et skaterrampe-landskab hvor banen bølgler sig op til plateauer der også skal fungere som scener. Det samlede anlæg er udformet så det ved særlige lejligheder

kan anvendes som scene i forbindelse med teater- musik- eller kvarterfester. Om visionen holder, eller skaterne tager over, må tiden så vise.

MULTIPLADSAKTA

- Ny plads på hjørnet af Ravnsborggade og Sct. Hans Gade.
- Hvis tidsplanen holder, kan pladsen indvies i december i år.

K B H U P D A T E

GALLERI K

af Anders Ojgaard

Området omkring Pilestræde og Kronprinsensgade var for blot få år siden en stiltfærdig affære. Sådan er det ikke i dag, og udviklingen som shopping-supplement til Strøget og Købmagergade fortsætter.

- TV Den nye plads set fra Pilestræde.

- TH Det høje glasoverdækkede rum hvorigennem der også vil være passage til Kr. Bernikowgade.

GALLERIKFakta

- Nyt shoppingområde med ca. 30 nye butikker. Første butik åbner senest til foråret.
- København får en ny gade/plads i et område der før fungerede som baggård.

Cityarkaden henslæbte i mange år en tilværelse som et mini-forstads-mall transporteret ind blandt mærkevarerbutikker i den eksklusive ende af Strøget. Men amerikanske ejendomsinvestorer har fået øjnene op for København, og også for Cityarkaden. AIG Global Investment Group købte arkaden og bad danske Keops om at være bygherre for det nye shoppingområde der har arbejdsnavnet Galleri K.

Det sagde de ja tak til, og byggeriet er nu i fuld gang. Inden det kom så langt rykkede arkæologerne dog ind på området og fandt et stort latrin fra omkring 1700 og en såkaldt koldkype der i 1600-tallet blev brugt til at indfarve tekstiler. De tog prøver af begge dele med hjem til bymuseet, og så rykkede gummigederne ind den 1. juni. De graver og skovler på livet løs for at gøre klar til at den første butik i det nye Galleri K kan åbne – måske allerede til julehandelen, men i hvert fald i det tidlige forår.

NY PLADS

Galleri K bliver ikke som Cityarkaden. Egentlig er der slet ikke tale om et galleri. Alle de ca. 30 nye butikker får nemlig facade mod gaden, og der bliver ingen arkader i Galleri K. Til gengæld vil de nye butikker altså ikke vende ryggen til gaden, men dreje sig 180 grader så der ikke som hidtil vil være så mange "døde" facader i det eftertragtede område.

Den største forandring vil man dog kunne se i den lille Citygade der opstår i det der før var en baggård til Cityarkaden – afspærret med et gitter. Citygade bliver nu en lille sidegade til Pilestræde, og det første stykke kommer til at fungere som en lille plads med udeservering i sommermånederne. Længere fremme vil man gå igennem et højt, glasoverdækket rum med balkoner og adgang til butikker. Og som noget helt nyt kan man fortsætte ud på Kr. Bernikowgade – en passage der før har været lukket.

KBH UPDATE

SCALAS FREMTID

af Anders Ojgaard

Københavns forlystelsescenter ryster søvnen af sig.

▀ Det nye Scala set fra Rådhuspladsen. "Tårnet" på hjørnet er 10 etager højt.

▀ I dag er Scala næsten helt tomt.

Elevatoren er fast parkeret i kælderen, og rulletrapperne til 1., 2. og 3. sal er sømmed til med træplader.

National hed det, da det stod færdigt i 1882. Det var det første sted i København man kunne opleve elektrisk lys, og det var et stort forlystelsescenter med koncertsal og andet godt for de bymennesker der nu pludselig havde fritid. Det blev ombygget i 1932 og kom til at hedde National Scala, og i 1953 blev det til stormagasinet ANVA. I 1989 vågnede det igen op som en slags *bad-taste*-Valhalla med amerikanske kopi-barer, spillehaller og fedtdryppende ribbensteg. Scala, hed det nu bare, og var ejet af Bent Fabricius-Bjerre.

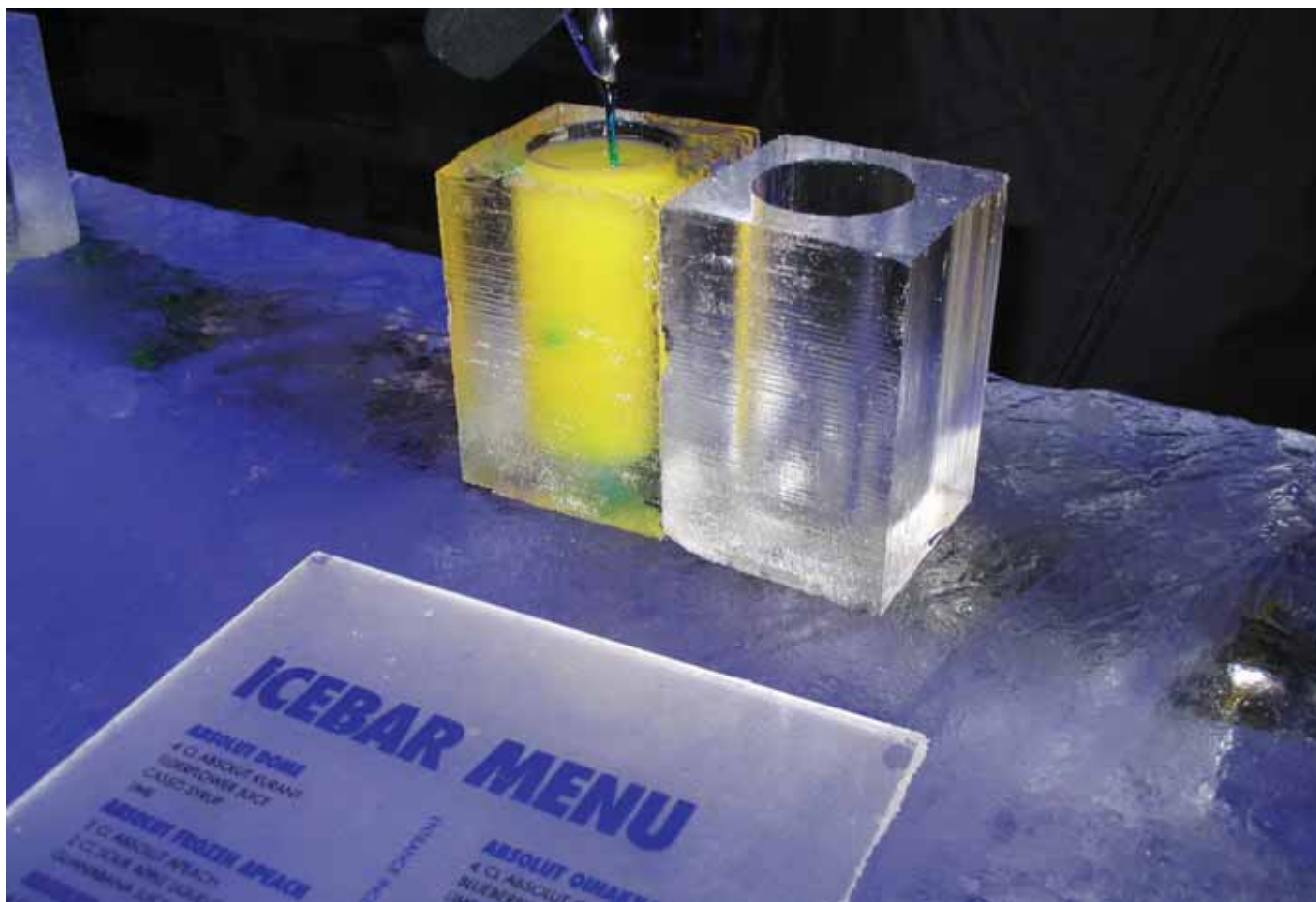
Anno 2005 kører hverken elevatorer eller rulletrapper i Scala. I den halvtomme stueetage har en håndfuld barer og restauranter holdt ud, men i resten af Scala er der lukket og slukket. Hvorfor kan et sted med den beliggenhed ikke blive en succes? Det kan det måske i næste runde hvor det vil blive transformeret til hotel. Københavns Kommune har allerede godkendt en privat entreprenørs projekt der helt vil ombygge Scala og lægge et par etager oven i det eksisterende. På hjørnet af Vesterbrogade og Axeltorv får bygningen lov at rejse sig i 10 etager. I stueetagen vil der blive åbnet nye butikker, og man prøver endnu en gang at åbne restauranter på 1. sal. Arkitekterne bag hedder *.exe*.

Entreprenøren har dog ikke travlt. "Det er et dårligt tidspunkt at åbne hotel på," fortæller han til KBH. En stor P-kælder er planlagt under Vesterbrogade foran Tivoli, og der skal bores metrotunneler til Rådhuspladsen. Det vil ikke være godt for *geschäften* at åbne op midt i et byggerod, så indtil videre satser entreprenøren blot på en bedre udnyttelse af Scalas kvadratmeter til midlertidige formål.

SCALAFAKTA

- ▀ Hotellet vil enten blive 4-stjernet med 290 værelser eller 5-stjernet med 170.
- ▀ Byggeriet af P-kælderen er planlagt til 2009-11, så hotellet vil efter al sandsynlighed først slå dørene op i 2011.

FRA VERDEN

➤ STOCKHOLM: ISBAR

Frossen bar

På Absolut Icebar i Stockholm er alt fra lamper til borde, bar og drinksglas hugget ud af isblokke, og temperaturen kommer aldrig over fem minusgrader - selv på de varmeste sommerdage. Det er dyrt og turistet, men særpræget nok til at retfærdiggøre et besøg.

Tekst og foto: Kasper Foged Rasmussen

Lapland i det nordligste Sverige bruser Torneelven gennem landskabet med sit klare vand. En elv som så mange andre – og så alligevel. Når vinterkulden har forvandlet alt til is hugger de lokale i byen Jukkasjåvi elven op i store lysende blokke og bygger et stort fortryllende ishotel hvor nordlyset spiller gennem væggene. Den store konstruktion smelter og genføres med elven når foråret vender tilbage, men kun for at rejse sig igen året efter som en kold Fugl Fønix. Fænomenet har stået på i 15 år og for hver vinter valfarter flere og flere til stedet for at tilbringe en nat på isblokke omslynget af ren-

dyrskind – eller bare for at nyde en drik i hotellets legendariske isbar. Faktisk er oplevelsen af at drikke en vodka af et isglas blevet så populær at Icebar-konceptet har bevæget sig sydpå. For tre år siden åbnede den første permanente Absolut Icebar i Stockholm.

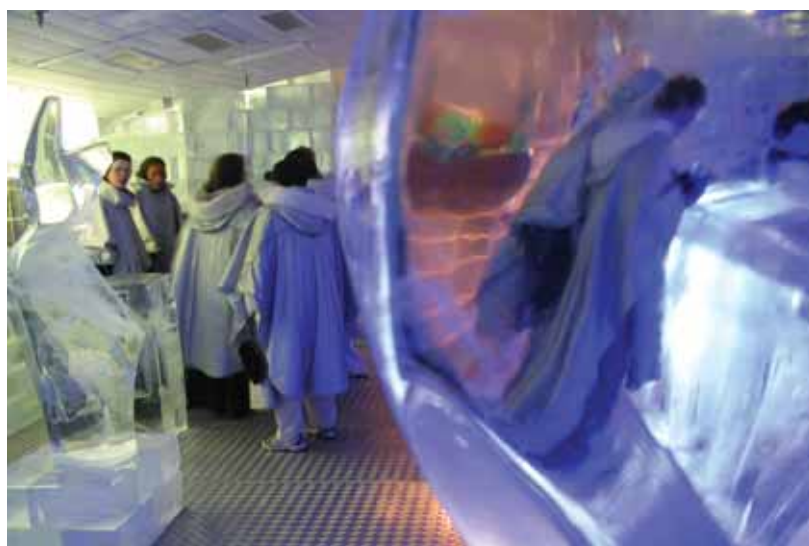
I KØ TIL KUMMEFRYSEREN

Lobbyen på Nordic Sea Hotel i Stockholm er som hotellobbys er flest. Væg til væg-tæpper, tidløst design og den obligatoriske bar hvor travle forretningsmænd hænger over deres tykbundede whiskeyglas. Sådan ser det i det mindste ud på

overfladen. For lige til højre for svingdøren afslører en lang kø af mennesker at hotellet har noget ganske usædvanligt at byde på. Sidste år alene valgte 80.000 gæster at stå i kø i hele timer for at få lov til at tilbringe cirka 20 minutter i en gigantisk kummefryser. Besynderligt? Ja, måske hvis det ikke havde været fordi at det kolde rum huser Absolut Icebar Stockholm.

DYRT, MEN KOLDT

Det koster 140 svenske kroner for en tur i kuld- en, men så inkluderer det også den første drink samt en sølvfarvet anorak og store vinterhand-

sker, dog kun til låns, der muliggør et ophold i rummet hvor temperaturen altid er cirka minus fem grader. Døren til baren er indhyllet i rensdyrskind. Den fører gæsterne ind i en sluse, og først når yderdøren er forsvarligt lukket får man lov til at træde ind i det kolde univers. Alt fra bardisk til borde er lavet af is hentet ned fra Torneelven, og drinksene er altid kolde. Bag baren står en bartender iført bjørneskindhue og tager i mod bestillinger. KBH's udsendte bestiller en 'Absolut Swede'. Om jeg vil have isterninger? Nej, for glasset er lavet af is og som de selv siger, så serverer de ikke 'drinks on the

rocks', men 'drinks in the rocks'. Der står to store isskulpturer i rummet. De er udført på bestilling af skiftende kunstnere og står kun til skue i seks måneder for to gange om året afrites hele herligheden og bygges op på ny. Efter 20 minutter i Absolut Icebar begynder kulden at trænge igennem den tykke anorak, og varmen udenfor baren begynder at lokke. Absolut Icebar Stockholm er uden tvivl et besynderligt, dyrt og meget turistet koncept, men muligheden for at opleve et lille stykke istid med kolde drinks på en lun efterårsaften gør alligevel baren til et besøg værd. <<

ISKOLDEFAKTA

- Absolut Icebar Stockholm er åben hele året. Det kan være en god ide at reservere en plads hvis man vil undgå den lange kø. Reservationer kan fortages per telefon på +46 8 50 56 30 00 eller ved at skrive til icebar@nordichotels.se
- Sidste år åbnede en ny Absolut Icebar i Milano, og flere europæiske byer står i kø for at få en af de frysende beværtninger.
- Nordic Sea Hotel
Vasaplan 7
101 37 Stockholm
www.nordichotels.se

OKTOBER FEATURE HUSBÅDE

Foto: Anders Olgard

Drømmen om en husbåd...

1.000 eller måske 1.500 nye husbåde i København lød visionen for kun par år siden: En by ved vandet skal have boliger på vandet - boliger der kan give liv i havnen året rundt. Men i 2005 er de fyldige visioner blevet voldsomt barberet.

Af Anders Ojgaard • foto: Ty Stange

Læg dig ned under dynen og lyt til vandet der klukker på den anden side af væggen. Føl hvordan dønninger fra en båd på aftentur skvulper rundt med dig. Stå op næste morgen, tag din kaffe med ud på dækket og vift et par hættemåger væk med kosten. Sig hej til elskeren der hopper over din alligator og direkte ned i kahytten. Tænd senere op i Weber-grillen og smid de marinerede foreller på de gyldne kul der knitrer i aftenmørket. Smid et forårsløg ud til din ven, gråanden, der gerne plasker forbi ved aftentide.

1.500 HUSBÅDE

København skulle have husbåde, skulle den. Mange husbåde. Både for ungarke med kære minder om Miami Vice og for børnefamilier med lyst til noget anderledes. Og for resten af byen der skulle opleve en mere livlig havn. En beboet havn. En havn der ikke blot lå øde hen i sit blå, nordiske lys når Familien Københavns dagligstuer flimrede i blåt lys fra TV-avisen. Omtrent sådan lød de store visioner fra Københavns Kommune for få år siden. Først i den store "Kommuneplan 2001" hvor kommunen udstikker visioner og tanker om fremtiden. Samme år i en idékonkurrence udskrevet af bl.a. Københavns Havn, og senere i Den Blå Plan fra 2003 hvor kommunen laver et samlet udkast for vandets fremtid i København. Her hedder det bl.a. at "mange aktiviteter på vandet udfoldes næsten kun i sommerhalvåret. Husbåde med boliger og enkelte udadvendte aktiviteter giver mere liv hele året." Og der lægges i planen op til at der skal ændres i eksisterende restriktioner, så der kan blive plads til mange husbåde. Omkring 1.000, sagde Jens Kramer Mikkelsen dengang, og andre snakkede om 1.500.

50 NYE HUSBÅDE

Næste skridt var så at alle de store tanker skulle realiseres, og så gik det hele galt. I de sidste par

år er det væltet ind med protester fra beboere og virksomheder i de områder hvor husbådene skulle ligge. "De tager udsigten", "ændrer områdets karakter", "gør havnen privat" og "besværliggør andre aktiviteter i havnen," lød nogle af indsigelserne. Et forslag fra Enhedslisten og en underskriftsindsamling gjorde at området Nokken, syd for Islands Brygge, helt blev taget ud af planerne. Og i april i år vedtog Borgerrepræsentationen så den plan der i øjeblikket er gældende. I den er der mulighed for måske knap 500 husbåde i København, altså et pænt stykke fra de 1.000 der var visionen, men alligevel en pæn stigning i forhold til de ca. 70 husbåde der ligger i øjeblikket. Reelt vil tallet dog være et helt andet. Måske 50 nye pladser inden for de næste 10 år, vurderede Københavns Havn i juni – den selvejende institution der ejer og driver en meget stor del af havnens områder. Sagen er nemlig den at kommunens plan kun udstikker nogle generelle rammer.

VEJEN TIL EN HUSBÅD

Hvis man vil skifte andelslejligheden med brusekabine i soveværelset ud med en husbåd, så skal man først tage kontakt til Københavns Kommune. Hvis de vurderer at den placering man har i tankerne er inden for reglerne, så har man taget første skridt. Næste skridt er så at kommunen skal vurdere at der ikke skal laves en særlig lokalplan for husbåde i netop det område. Når det er klaret, skal man have fat i Københavns Havn der også skal være med på legen. I øjeblikket er det normalt at de kun udlejer husbådepladser for seks måneder af gangen – det kunne jo være at området snart kunne bruges til noget andet og mere lukrativt. Men selv hvis de siger ok, så skal man i mange tilfælde også have fat i den private ejer af bolværket hvor man gerne vil have sin båd liggende. Og det er mere end tvivlsomt om fx firmadomicilerne på

HUSBÅDEFAKTA

- For fire år siden snakkede Københavns Kommune om op imod 1.500 nye husbåde i København. Københavns Havn vurderer nu at der måske vil komme 50 inden for de nærmeste år.
- I dag ligger der ca. 70 husbåde på det københavnske vand.
- Der er ingen faste regler om husbåde i København, så hvis man vil bo på vandet, skal man have fat i mange instanser.

Kalvebod Brygge er interesseret i at have husbåde liggende udenfor hovedkvarteret. Grundene på Kalvebod Brygge var før ejet af kommunen, men blev solgt for at finansiere byggeriet af metroen. Nokias kontorer i havneområdet vest for Sjællandsbroen har udtrykt bekymring for at husbåde kan bruges til spionage, så de vil nok heller ikke åbne armene op for flydende boliger. Desuden betyder diverse miljøregler at der mange steder ikke vil kunne etableres beboelse før i en fjern fremtid. Fx er der nogle steder for meget støj fra industrien.

DER ER NATURLIGVIS HINDRINGER

Så selv kommunen vurderer at der vil blive realiseret "væsentligt færre" end de 500 der lægges op til i planen. På kommunens kontor for plan og arkitektur sidder arkitekt Jørgen Abrahamson der fortæller at de nye regler er vanskelige at administrere og meget restriktive, også i forhold til de eksisterende husbåde. "Halvdelen af dem der ligger der i forvejen overskrider reglerne, bl.a. fordi de er for store. Betyder det at de skal >>

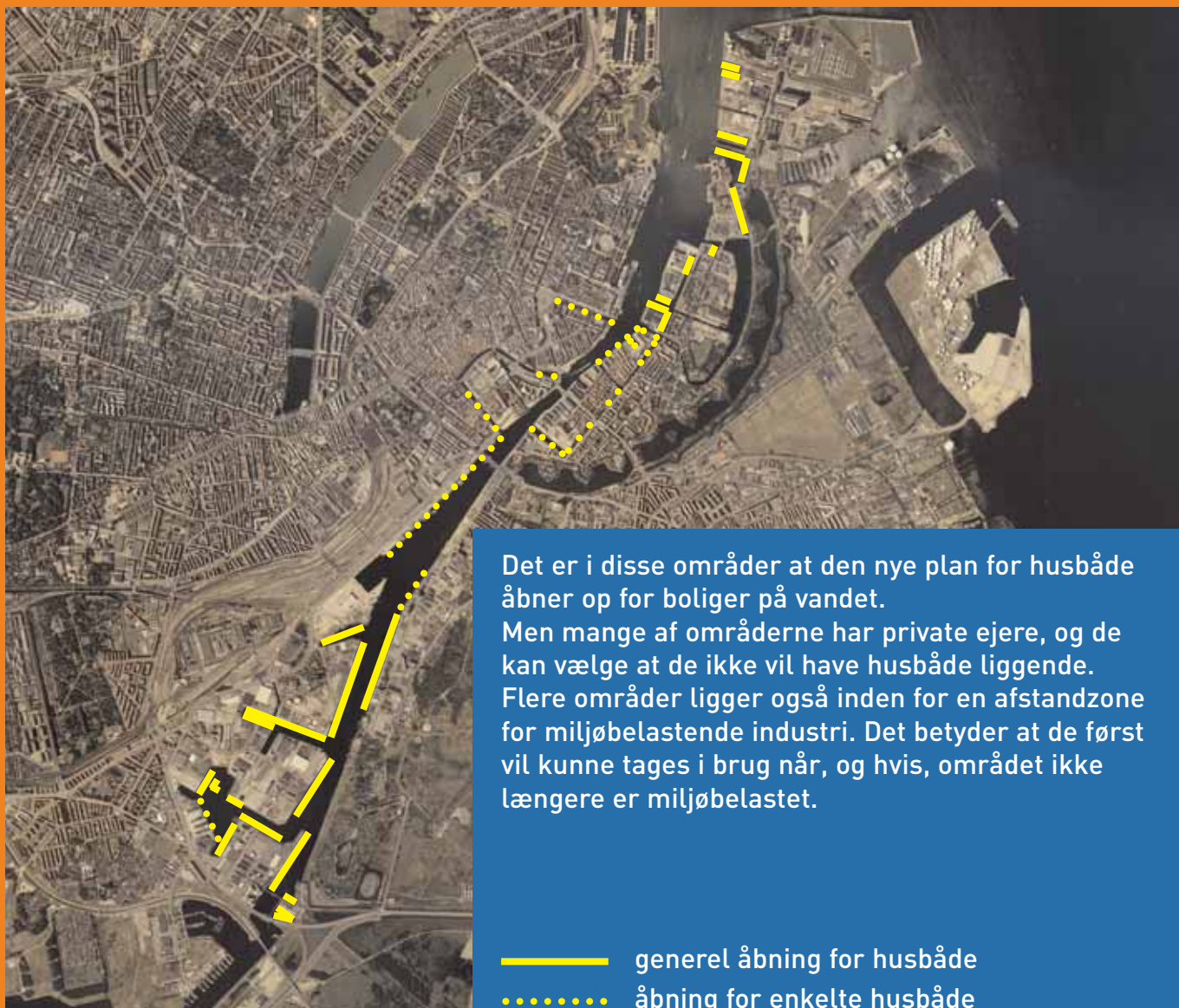
fjernes?” spørger han. Det er der ingen planer om, fastslår specialkonsulent Claus Bjerring Petersen i kommunens økonomistyreelse. “Fortidens synder gør vi ikke noget ved. Vi går ikke ud med bål og brand hvis de husbåde der allerede ligger der ikke opfylder betingelserne. Det er udelukkende de folk der søger om en ny kajplads der skal rette sig efter de nye regler,” siger Claus Bjerring Petersen der forklarer at grunden til at man ikke har haft klare regler fra kommunens side omkring husbåde, er at der ikke har været særlig mange af dem. “Endemålet er stadig 4-500 husbåde i Københavns havn. Men der er naturligvis hindringer. Private grundejere har råderet over bolværket, hvor de ligger, og bolværksejeren kan til enhver tid sige nej til, at der skal ligge husbåde foran

bolværket,” understreger Claus Bjerring Petersen. Det hele er tilsyneladende på vej til at ende i et bureaukratisk rod med alt for mange der har noget at skulle have sagt.

MISUNDELSESEFFEKTEN

HUS PÅ VAND arbejder med projektudvikling af husbåde rundt om i Danmark, men de er så småt ved at opgive København. “Det er ikke muligt at lægge en ny husbåd i København i dag, slet ikke en nybygget og glem alt om rimelige vilkår,” fortæller direktør Ole Geisler. “Du kan blive flyttet med 2 måneders varsel og skal leve op til en hel masse krav i bygningsreglementet.” Han mener at der er masser af gode områder til husbåde i byen, men at de bevidst ligger øde hen. “Refshaleøen er fx tom fordi man venter på

bedre tider. Man vil ikke begynde at disponere over området nu, for så hindrer man prisudviklingen.” Problemet er at Ørestad og andre steder skal have udsolgt før man går videre til næste område. Hvis man sætter for mange byggegrunde til salg på én gang, ja så stiger udbuddet, og prisen falder. Ole Geisler fortæller også at selv om Københavns Havn og Københavns Kommune kan blive enige om at der fx skal være 10 husbådepladser et bestemt sted, så melder spørgsmålet sig “hvem skal have dem?” Man er bange for misundelseseffekten, og så er det nemmere at glemme det hele, så ingen bliver kede af det. Det er dog ikke helt umuligt at få sig en husbåd i København. Men man skal være indstillet på at stå ved mange skranker og skrive mange breve hvis man vil bo på vandet. ◀◀

Det er i disse områder at den nye plan for husbåde åbner op for boliger på vandet. Men mange af områderne har private ejere, og de kan vælge at de ikke vil have husbåde liggende. Flere områder ligger også inden for en afstandzone for miljøbelastende industri. Det betyder at de først vil kunne tages i brug når, og hvis, området ikke længere er miljøbelastet.

- generel åbning for husbåde
- åbning for enkelte husbåde

“

KLAUS BONDAM TIL KBH

Det er vigtigt at styrke livet i havnen og give plads til flere husbåde. Men jeg kan godt være nervøs for at husbådejere udvikler en slags villahaver-på-vand mentalitet. Man kan ikke tvinge private bolværksejere til at acceptere husbåde foran deres ejendom hvis de ikke vil have dem. Vi bør overveje steder som Refshaleøen og dele af Islands Brygge hvor der ikke er bygget ud, som mulige områder for husbåde.

“

SØREN PIND TIL KBH

Jeg har altid været meget positiv over for husbåde i havnen, altså rigtige husbåde - ikke flydende villaparcer. Især efter en studietur til Californien, fik jeg syn for sagen. Her var husbådene en integreret del af havne og bymiljøet. Men trods alle positive hensigts-erklæringer, vi politikere end måtte give til projektet, viser det sig ofte at være svært at føre ud i livet af den ene grund at naboerne til havnen har været særdeles aktive i deres kamp mod husbådene. Derfor skal vi have fundet et par egnede steder hvor husbådene ikke vil genere omgivelserne, og hvor vi kan få et flot og varieret boligmiljø på vandet.

“

RITT BJERREGAARD TIL KBH

Mange københavnere er tiltrukket af idéen om at bo på vandet, og det skal de have mulighed for. Derfor vil jeg som overborgmester lancere en samlet plan for byggeri på vandet. Planen skal blandt andet udpege de områder i havnen, som er velegnet til husbådebebyggelse. Det skal være områder hvor vandet er roligt, og hvor privatlivet kan respekteres. Her kan der fx laves billige leje- eller andelsboliger til enlige og familier, og der kan bygges kollegieværelser eller ældreboliger.

“

BRITTA KØSTER, KØBENHAVNS HAVN TIL KBH

Det er Københavns Havn der har startet polemikken, og vi vil gerne have flere husbåde. Desværre har der været en del animositet fra private bolværksejere. Vores bud er 150-250 nye pladser til husbåde i løbet af de næste ti år. Vi betragter ikke husbåde som en billigere boform men som en alternativ boform. Sluseholmen og Havneholmen er nogle af de steder hvor vi arbejder på at udvikle nye pladser til husbåde. Vi kan selvfølgelig ikke tvinge private boligejere til at tillade husbåde foran deres bolværk, men håbet er, at de med tiden vil gå med på ideen, når de ser vellykkede husbåds-enklaver vokse frem andre steder.

Vandrotterne på Themsen

FRA VERDEN

Det er også svært at have en husbåd i London.

Af Ellen Otzen

Som den ligger der under Tower Bridge, ser Themsen glitrende og rolig ud. Men billedet snyder. Det vrimler med understrømme, og floden bevæger sig seks-syv meter op og ned to gange i døgnet. Bor man i en husbåd, må man være forberedt på en del turbulens. For den danske kunstner Lise Autogena, der har boet på Themsen siden 2002, har opholdet da heller ikke været helt fredfyldt, og det er ikke kun Themsens skyld. Sammen med de andre beboere på Downings Roads Moorings ved Tower Bridge har Autogena kæmpet med de lokale myndigheder for at få lov til at blive boende i deres flydende hjem. Beboere fra nyetablerede luksuslejligheder ved siden af Downings Roads Moorings mente nemlig at deres ejendomme ville være mere værd hvis der ikke lå både foran deres vinduer. Det skæmmede, mente man. De klagede til kommunen der lod sig overtale til at smide husbådene på porten.

Skuespilleren Patrick Stewart, kendt for sin rolle som Captain Picard i tv-serien Star Trek, forsvarede dem ved en offentlig høring - han havde købt en lejlighed i det dyre boligkompleks præcis for at kunne nyde synet af husbådene.

“Det var meget dramatisk,” fortæller Lise. “En dag kom havne-myndighederne og satte notits om at vi skulle flytte omgående. En lille gruppe lokale beboere forsøgte at fremstille os der boede i bådene som en gruppe lemfældige *travellers* der bare havde slået sig ned. Men her har ligget både hundreder af år før deres eksklusive lejligheder blev bygget. Dette er en af Londons ældste historiske kajpladser som har bidraget til at gøre London til den vigtige handelsby den er i dag. Det er måske politisk smart at kategorisere os som *travellers*, men her bor advokater, universitets-dekaner, kaptajner og skibs-ingeniører såvel som designere, arkitekter og kunstnere, der alle arbejder hårdt for at holde Themsen i live som et stykke kulturhistorie”

Efter to års kamp har husbådene vundet og har nu rettens ord for at de kan blive boende. Desværre satte havnepladsens ejer dernæst huslejen op med næsten 50%, og mange beboere har været nødt til at flytte. Nogle beboere fra Downings Roads Moorings er nu i færd med at købe deres egen havn, men Lise Autogena er ikke optimistisk omkring husbådenes fremtid. “Det er meget trist at vandvejene i vore store byer er blevet så regulerede og eksklusive - vi er i færd med at sælge - at fravælge et stykke af vores kulturarv,” slutter hun.

De omkring 60 husbådsbeboere fra Downings Roads Moorings gik i gang med en større kampagne for at få en dialog med “landbefolkningen” og samtidig modtog de adskillige præmieringer for deres smukke flydende haver, deres økologiske tiltag og for deres positive bidrag til byudviklingen. Londons borgmester Ken Livingstone bakkede bådfolket op. Og det var ikke kun Røde Ken, som han kaldes, der støttede deres sag. Konservative byrådsmedlemmer og centrumvenstre partiet Liberal Democrats var også på husbådenes side.

LISE AUTOGENA

Født 1964

Uddannet kunstkurator fra Goldsmiths College i London

Arbejder p.t. med et kunstprojekt, der undersøger kulturen omkring vandvejene i Europa.

Tilbragte fire år på Christiania i 1980'erne og har boet i London siden 1987.

LAUST NØRGAARD

BÅDBYGGER, REFSHALEØEN / CHRISTIANSHAVN

Af Ellen Otzen • foto: Ty Stange

Laust Nørgaard har bygget både i over 35 år, og det vidner hans hænders størrelse om. Siden 1967 har han boet i husbåd, de sidste 11 i Trangraven på Christianshavn. Hans båd er blevet præmieret med et diplom fra Foreningen Hovedstadens Forskønnelse, og Københavns Kommune har spurgt ham til råds omkring husbåde. Men nu har Fredningsnævnet givet ham

indtil nytår til at rømme sin husbåd. Nørgaards båd er nemlig ikke med på styrelsens liste over godkendte husbåde i området.

Vi sidder på en bådebro ved Refshaleøen. Her holder Laust Nørgaards firma, Copenhagen Water Taxi til, og et par knaldturkise vandtaxaer, "Ida" og "Karla" har lagt til ved siden af os.

Det er årets sidste varme sensommerdag, og solen bager, mens mandshøje siv svajer på strandbunden under os. Tanken om at bo på en husbåd er fristende, i hvert fald i dag. Men hvis Laust Nørgaards båd er så beboelig, hvorfor vil Fredningsnævnet så have den væk?

Dårlig kommunikation gennemsyrrer sagen fra

Der må ikke ligge husbåde i de kanaler der er fredet, men vi har besluttet at give nogle af dem dispensation. Men én af dem i Trangraven fik ikke dispensation - den var simpelthen for grim. Vi var enige om det i Fredningsnævnet, den passede slet ikke ind i området, den var for dominerende og dækkede for nogle bygninger.

Formand for Fredningsnævnet for København, Dommer Hans Christian Brix Poulsen.

A til Z, mener Laust Nørsgaard. "Vi har jo egentlig godt vidst at man ikke måtte bo i husbåd i København - men vi har på den anden side aldrig modtaget noget brev fra myndighederne. Repræsentanter fra kommunen og havnen har været ombord og har brugt mig og min båd som sparringspartner i husbådsdebatten. Men for to måneder siden besluttede fredningsnævnet at man ville give dispensation for fredningsbestemmelserne til nogle af husbådene i København. 14 både fik dispensation, men ikke min."

DYB TAVSHED

Københavns Kommune og Københavns Havn fortalte Fredningsnævnet at Nørsgaards båd for deres skyld bare kunne blive liggende. Den havde arkitektoniske kvaliteter, og den havde ligget der længe. Men Fredningsnævnet delte ikke den opfattelse og har givet Laust Nørsgaards indtil 31. december 2005 til at fjerne den. Selv mener han at hans båd er blevet frasorteret fordi Københavns kommune har en dagsorden der går ud på at husbåde skal være ombyggede, maritimt udseende både, og ikke nybyggede både som Laust Nørsgaards.

"Det groteske er jo at Fredningsnævnet har stået ovre på kajen vurderet det hele. De har ikke gidet bevæget sig over på husbåden, og vi får ikke noget at vide fra kommunen. Frednings-sagen opdager min familie og jeg, fordi vi får at vide af nogle andre at der kører en sag. Jeg kontakter Københavns Havn og beder dem sende mig dokumenterne. Vi er i den grad en part i sagen, men Fredningsnævnet meddeler os ikke engang at vores båd ikke får dispensation. Det skal jeg selv ind i Københavns Havn og finde ud af. Dyb tavshed alle steder fra. Hvis man fra kommunens side havde indkaldt os til en møde og havde underrettet os om hvilke ønsker de havde i forhold til min båd, ville vi da have sagt "fint!" Dialogen mangler fuldstændig, fordi kommunen står og famler i blinde og ikke rigtig aner hvad de skal gribe eller gøre i."

Laust Nørsgaard er ikke interesseret i at husbåde skal dominere byens vandområder og mener at man bør trække bådene væk fra kajerne hvis der skal laves husbåds-enklaver.

"Man kunne jo lave en flydebro ud med en lille

by af ti husbåde omkring. På den måde ville der være vand imellem husbåde og bygningerne på land, og alle ville være glade. Når man planlægger husbåde, skal man planlægge dem som en del af den by de ligger i," understreger han.

Laust Nørsgaards eneste mulighed for at blive liggende er at anke sagen til Naturklagenævnet. Det har han gjort, og afventer nu deres afgørelse i løbet af 2006. «

LAUSTFAKTA

- Laust Nørsgaard, født 1949.
- Bor med sin kone og yngste datter på husbåden.
- Lausts to ældste børn er flyttet hjemmefra og bor begge på land.

➤ AMSTERDAM

I Amsterdam manglede der efter 2. verdenskrig huse, mens der var overskud af gamle transportskibe, og så lagde man 2 og 2 sammen. I dag bor omkring 2.400 familier i husbåde. 750 af dem har deres både liggende i det gamle kanalsystem i centrum fra 1600-tallet. Husbådeantallet er nu fastlåst, men også i Amsterdam er man i færd med at finde flere, egnede områder.

Til højre: Den hollandske tegnestue Art Zaaijer er gået et skridt videre og har lavet et flydende bykvarter. Husene skal flyde ved den nye bydel *IJburg* der netop nu opføres på en kunstig ø, øst for Amsterdams centrum. Husene er, ligesom mange moderne husbåde, bygget på et skumfyldt betonfundament som ikke kan synke, heldigvis. Det kræver også meget mindre vedligeholdelse end skroget på en stål- eller træbåd.

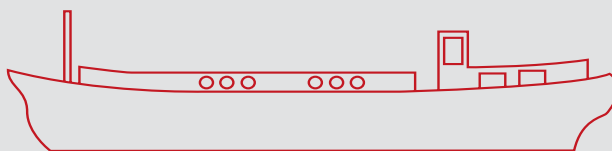

HUSBÅDSTYPER

I Holland deler man husbåde op i tre typer med hver sit navn.

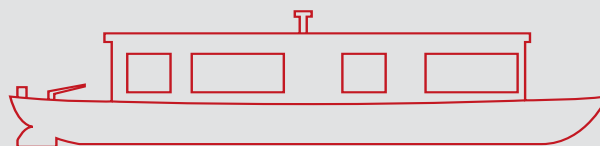
HOUSESHIP

Et houseship har stort set samme ydre som før det blev lavet om til beboelse. Det er kun det indre der er bygget om. Et typisk eksempel er flodpramme fra den første del af 1900-tallet hvor lastrummet er bygget om.

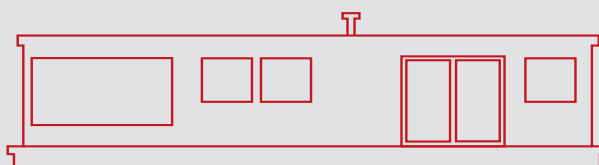
HOUSEVESSEL

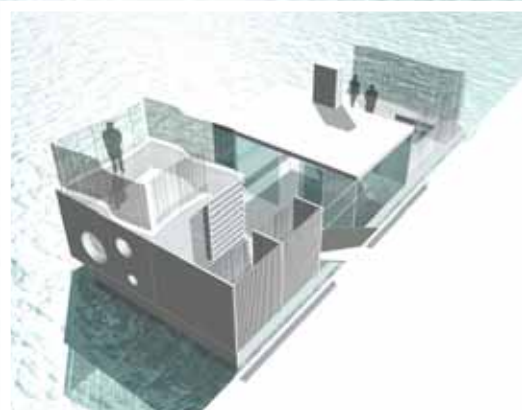
På et housevessel er det gamle styrehus fjernet, og dækket er omlagt. Bagefter er der bygget en helt ny struktur ovenpå for at give plads til beboelse.

ARK

En ark er bygget med det ene formål at være et hus på vandet og kan som regel ikke sejle for egen kraft. Nogle mener derfor ikke den kan kaldes en for en husbåd, men kalder den i stedet for et *floating home*.

→ 2. præmien fra den idékonkurrence Københavns Havn udskrev i 2001 sammen med Realkredit Danmark og Samvirkende Boligselskaber.
 Af Dorte Mandrup Arkitekter.

→ Tegnestuen *PLOT* har udviklet denne flydende bolig der er opbygget i moduler, så køberen efter behag selv kan sætte sammen som legoklodser. Prisen starter ved omkring 1½ million kroner.

→ Tegnestuen *Vandkunsten* vinderprojekt fra idékonkurrencen 2001. Vandkunsten fortæller til KBH at de dengang fik mange henvendelser fra interesserede, men aldrig er blevet bedt om at gå videre med sagen som i dag ligger helt stille.

Flere danske tegnestuer er kommet med bud på en moderne husbåd - eller *flydende boliger*, som andre hellere vil kalde dem da de jo ikke har så meget med en båd at gøre. Der er dog flere i branchen der mener at store "husbåde" i to plan vil være for dominerende mange steder i København.

→ Firmaet *Seasight* i Hvide Sande er allerede i fuld gang med produktionen af moderne husbåde og har flere typer på programmet. Husbådene ligger i Hvide Sande og bruges til ferieudlejning, men firmaet har fået mange henvendelser fra tidligere gæster der nu overvejer en husbåd som permanent bolig

husbåd. Klaus Løhrers egen båd "Hanne" ligger uden på naboens og vugger let, når en af kanalrundfartens både hølver forbi og laver bølgegang. "Hanne" har været Klaus' hjem siden han valgte at sælge ejerlejligheden og flytte på vandet for fem år siden. En beslutning han har fortrudt mange gange, men som han alligevel – i dag – er glad for han tog. Og han ser ud til at befinde sig godt i de maritime omgivelser, som han sidder der med sin røde Bali Shag tobakspakke og ruller sig en smøg. "Jeg kunne sikkert ligeså godt være flyttet ud i et kolonihavehus. Jeg ved ikke hvorfor jeg lige flyttede på vand, men jeg var træt af min lejlighed og ville gerne have en båd. Og da jeg havde ikke råd til begge dele, solgte jeg min ejerlejlighed," fortæller Klaus mens han får ild på cigarettens. "Charmen ved at bo på vandet mærker man mest om sommeren, når man er ude hele tiden. Men ligeså dejligt det er om sommeren, ligeså surt kan det være om vinteren, når der ikke er nogen mennesker, og man sidder nede i hullet".

"Hullet" er kahytten med køkkenkrog, spiseplads og soverum. I et hjørne af køkkenbordet står krydderiglassene i flok, bøgerne på hylderne venter på vinteraftenerne under messinglampen, og på væggen ind til soverummet hænger et billede af Dalai Lama i Falkoner Centret. Apteringen, bådens indretning med hylder, skabe osv., er i teak og krydsfiner – ikke IKEA standardløsninger, for alt skal passe på centimeteren og er specialsyet til rummet. Kvadratmetermæssigt er båden på størrelse med en r-værelses lejlighed, når alt er talt med. "Jeg har valgt at bo i noget, jeg kunne sejle i. Jeg har selvfølgelig haft en drøm omkring det at have en båd, men lige præcis hvad den gik ud på, kan jeg ikke lige genkalde. Der er jo mange af de der drømme der ikke helt svarer til virkeligheden," konstaterer Klaus med et skævt grin, mens han puster røgen ud.

NÅ, NU SKER DER NOGET ANDET HER

Springet fra at bo en lejlighed hvor man kan lukke sin dør, og til livet på en båd, hvor alle kan følge med i hvad man foretager sig, krævede en tilpasningsperiode, og for Klaus var det ikke let i starten. "Det tog mig noget tid at vænne mig til det. Da jeg så havde affundet mig med tanken om at der jo ikke er noget hemmeligt i det jeg laver, så gik det bedre. Men jeg havde det lidt sådan, at jeg ikke kunne lide at folk så mig om morgenen. Men den måtte jeg jo bare æde, for hvis man tænker over at alle kan se en, så får man jo paranoia, og så er det ikke til at holde ud", siger Klaus og blænder op for et hvidt

AT BO PÅ VANDET

Det har sin charme at bo på vandet, men de der har valgt at bytte stuegulvet ud med et duvende dæk, ved at der også er en slagside.

Ind imellem dukker en solbrændt overkrop eller en solbleget hårtop frem bag en mast eller mellem nyvasket tøj der blaffer i vinden fra tøjsnore spændt ud over dækket. Lyden af banken og sliben og stiltfærdig snak når op over bolværket og blander sig med turisternes ivrige snakken og samtalerne på bænken på kajen. Det er *indian summer*, lugten af maling, tjære og

vand hænger i luften på Christianshavns Kanal. Bådfolket har gang i de sidste sommeraktiviteter, og hvis man ikke lige nyder en stille øl på dækket, har man som regel et eller andet værktøj i hænderne.

Det har Klaus også. Han er i gang med malerkost og spand i et større malerprojekt af naboens

01

02

01 Klaus i "stuen". Klaus' husbåd er en af de mindre af slagsen, så soveværelset er et par køjer i stævnen.

03

02 Klaus på "Kaptajnens Plads" hvor han har udsigt til sejlskibe, store husbåde og kanalrundfart.

03 Det gamle kompas bliver stadig brugt for Klaus er en af de få husbådsejere der også bruger sin båd til at sejle i.

FOTO: Anette Olsen

tandsmil midt i den brune sejlerkulør. "På en måde er det som at bo i en lille landsby, bare inde midt i en havn. Jeg har sådan en fornemmelse af at så længe man bare ser noget ud af øjenkrogen, og ikke rigtigt registrerer i virkeligheden, så er det inden for det normale, så er der ikke noget. Men hvis man kommer hjem med en ny pige eller et eller andet nyt isenkram, så holder folk lige øje. "Nå, nu sker der noget andet her," siger Klaus og demonstrerer ved at strække hals og skue ud over bådene.

De tætte boligforhold, hvor man som Klaus skal passere ind over naboens båd for at komme ud til sin egen båd eller ind på kajen, kræver et tolerant temperament og et godt naboskab. "Det, der er godt ved det her sted, er at der er et godt naboskab. Jeg render jo rundt hen over min nabos båd både morgen og aften. De ved alt hvad jeg foretager mig, hvad tid jeg står op, hvad tid jeg går i bad, hvornår jeg har besøg," griner Klaus og tilføjer ironisk at han engang imellem "er ved at brække sig over at dele alt med sin nabo, inklusiv postkasse, el-ledning og internetforbindelse. Men vi deler også mange erfaringer og hører hvordan det går med hinanden. Så er der måske én der prøver en ny lak eller får lavet

noget på båden, så skal man lige høre hvordan det går med det."

INGEN VICEVÆRT

Om havde det ikke været for de søde naboer, havde Klaus måske opgivet ideen om at bo på vandet. Faktisk har han været lige ved at smide håndklædet i ringen flere gange, når det maritime liv er blevet for besværligt og uoverskueligt. "Jeg har fortrudt det mange gange. Jeg vidste jo ikke hvad jeg gik ind til. Lige pludselig står man med en træbåd, man ikke aner hvordan man skal vedligeholde. Der kommer ingen andre og gør det for dig, der er ingen vicevært her. Så det første halve år var det overhovedet ikke spor morsomt. Der var en masse systemer, jeg ikke havde styr på og ikke vidste hvordan fungerede – i sidste ende må man finde ud af det selv hen ad vejen. Nu går jeg og hygger mig lidt med det. Ikke at jeg ikke bliver træt af at lakere engang imellem, men når man har rendt rundt en hel vinter og boet i store overfrakker, og solen så kommer frem, så kommer den der aktivitetskriblen i fingrene, og folk kommer ud af deres både og begynder at lave ting," fortæller Klaus. I løbet af de fem år, Klaus har boet på vandet, har han set hvordan drømmen om at have båd

nogle gange kan vokse folk over hovedet og ende med at smuldre hen. "Man ser det ikke så tit, men klassikeren er en båd som den hvide derovre," peger Klaus i retning af en træbåd på den anden side af havnen. "Der er ikke nogen der har set fyren der ejer den i et år, og havnefogeden kan ikke få fat i ham. Så det sker også at projektet strandes." Klaus drejer lidt på cigaretten. "Jeg var tæt på at lave det samme, men fordi jeg ikke havde andre muligheder end at gøre noget ved det, så endte det ikke på den måde," siger han og tilføjer: "Hvis det ikke havde været for mine gode naboer, så tror jeg, jeg havde solgt lortet eller brændt det af." ◀◀

KLAUSFAKTA

■ Klaus er musiker. Han spiller tuba og basun og dirigerer et big band hver onsdag. Han har prøvet at leve af musikken, men det var ikke så sjovt, så nu spiller han på et niveau der også giver tid til andet arbejde.

De findes i alle afskygninger ...
Detaljens København

01	02	03	04
05		06	07
08	09	10	11

FACADER

- 01 Istedgade 47
- 02 Gothersgade 58
- 03 Korsgade 16
- 04 Nørre Allé 1
- 05 Nørrebrogade 64
- 06 St. Kongensgade 59
- 07 Frederiksborggade 25
- 08 Ahornsgade 8
- 09 Istedgade 87
- 10 Istedgade 40
- 11 Fælledvej 13

fotografie af Brian Lottenburger

Camilla Lohmann

Skrædder, næstformand i Hovedstadens Bordfodbold Forening og reklamefilmmodel
Født 1975 i Virum.

Da jeg først flyttede til København, kendte jeg ingen. Det var i 97. Alle mine venner boede i Virum.

Jeg boede på kollegium med en fyr som spillede bordfodbold, og han tog mig med ind på Funke (cafe, red.) til en turnering.

Da jeg så flyttede til København, vidste jeg at de spillede bordfodbold nede på Kul Kaféen. Jeg tog mig selv i nakken og gik derned, selv om jeg ikke kendte nogen. Det er klart, at komme helt alene et sted hvor alle kender hinanden og har kendt hinanden i mange år - det er selvfølgelig helt vildt svært. Men i og med at jeg var pige i en mandsdomineret bordfold-verden, så var det ikke så svært. Det blev et stort socialt netværk for mig, og nu er jeg næstformand i foreningen.

Det, der tænder mig ved bordfodbold er, at det er alle slags mennesker der kommer der, og de er ligeglade med om du kan det ene eller det andet.

Jeg arbejdede nede i Blågårdsgade i en butik der hed Garage. Det var en af de allerhotteste

butikker i kvarteret dengang, syninger udenpå tøjet og den slags. Der sad jeg så og syede og solgte mine egne ting. Jeg er totalt *sucker* for detaljer. Elsker stikninger og alle de fine ting som man kan gøre, så tøjet bliver helt perfekt. Jeg er uddannet i kostumeafdelingen hos DR i TV-byen. Vi syede alt fra Melodi Grand Prix til Bamse og Kylling derinde.

Hende der havde Garage kendte jo gud og hvermand. For mig var det supersjovt at komme ind i denne mærkelige verden med mærkelige originale mennesker - jeg var jo forstads-pigen og stod der helt *pure*. Bagefter arbejdede jeg i Flying A i Kronprinsensgade, og der var rigtig knald på. Fester, buffalo-sko, *whoop whoop*, og det hele kørte bare.

For nogle år siden stod jeg og dansede på Idealbar. En pige kom hen og spurgte om jeg ville komme til casting på en Tuborg Classic reklame. De ledte efter nogle typer. Jeg synes det var sindssygt grænseoverskridende at stå foran et kamera. Jeg fik ikke hovedrollen, men fik en birolle. Siden har jeg været med i andre, bl.a. for TDC. I de otte år jeg har boet her, har mine interes-

ser flyttet sig. Det er ikke så vigtigt for mig mere at deltage i byen på byens præmisser. I starten tog jeg imod alt hvad byen kunne give mig. Nu håndplukker jeg mere. Jeg har aldrig været diskoteks-menneske. I starten kom jeg mest på Funke og Rust. På det gamle Rust kunne man komme i sine sure gummisko og lugte lidt af armsved, og man var stadigvæk lige fed. Jeg har engang stået og spillet bordfodbold med det amerikanske band Fun Lovin' Criminals. Det var mærkeligt at stå med de her stjerner på en totalt lurvet natklub. Der var lidt sus af stjernestøv der.

København mangler rockklubber. Der mangler noget hvor man kan komme hen og være lidt svedig og ikke nødvendigvis skal have make-up på. Som det er nu, er det enten bodega eller høje hæle på Vega. Der mangler noget hvor man kan være anonym og tilstede på én gang.

Det bedste ved København er den første efterårsdag hvor man kører over Dronning Louises bro, kigger ud til begge sider og der er lidt koldt og helt klart. Det lille stykke er et helligt sted, indbegrebet af frihed.

Dorit Otzen

Født 1944. Socialrådgiver. Siden 1990 forstander for 'Reden', et værested for prostituerede kvinder på Vesterbro. Vokset op på Møn, bor nu på Christianshavn. Præsident for International Abolitionist Federation - en organisation der søger at bekæmpe prostitution.

“Jeg begyndte at arbejde med stofmisbrugere i København i 1972. Dengang var stofferne centreret på Nørrebro omkring Blågårdsgade, og jeg var ansat på det der hed Ungdomsklinikken i Læsøgade. Stofferne kom til København i 67, 68 og 69 i kølvandet på hippiebevægelsen der eksperimenterede på deres rejser til Østen. Det var hovedsageligt heroin og hash-misbrugere. Det var mellemklassens børn der først blev afhængige – men de kom som regel ud af misbruget igen fordi de var ressourcestærke. I stedet var det ”pjaltproletariatet”, som man kaldte det dengang, der røg på stoffer.

Der har altid været prostituerede på Vesterbro, men fra '69 var de også stofafhængige. De trak i Istedgade - det kaldte de at ”gå i Strassen og lave penge”. Hvis der var nogen som ingen kærede sig om, så var det narkoluderne, for de var jo dobbelt mytebelagt. I starten af 80'erne gav Sundhedsministeriet dog en lille pose penge til KFUKs sociale arbejde, og det blev til Reden i 1983. I 1989 bevilligede den daværende socialminister

Mimi Jakobsen ”fattigdomsmidler”, og Reden fik derfor pludselig syv uddannede medarbejdere. Jeg kom hertil sammen med pengene i 1990.

Hvad angår HIV, var Reden og Københavns Kommune meget tidligt ude med at uddele kondomer og lave forebyggende arbejde. Der er HIV-smittede kvinder i Reden, men forbavsende få i forhold til deres udsathed. Reden har hele tiden uddelt gratis kondomer, og vi har åbent fra kl tre om eftermiddagen til kl ti om formiddagen. Over 500 kvinder besøger os om året. Der er plads til alle de kvinder der kommer, og vi har gratis varm mad. Hver dag er der mellem 12 og 42 kvinder der kommer og spiser middag. Vi får indimellem henvendelser fra udenlandske kvinder - det sidste nye er kvinder fra Nigeria. De østeuropæiske kvinder bliver desværre holdt i isolation af deres alfonser.

Det værste ved København lige nu, er at vores boliger er ved at blive så dyre at almindelige mennesker kan blive hjemløse. Socialt er det

blevet tiltagende sværere at bevæge sig opad.

Omvendt mener jeg at det bedste ved byen er at man renoverer og laver industriområder om til boligområder. Som man har gjort på Islands Brygge fx.

Antallet af prostituerede er steget markant siden 1990 (ca. 3.750 i Danmark i 2005), men miljøet på Vesterbro har naturligvis ændret sig meget. I starten af 90'erne begyndte politiet at rydde op, og de prostituerede blev tæppebombet med bøder for gadeuorden. Men deres kunder har aldrig fået bøder, for det er jo ikke ulovligt at købe sex i Danmark. Men dét at Istedgade er vågnet op som trendy cafégade har selvfølgelig givet et større pres på de udsatte grupper. Prostitutionen er mindre synlig i gaden nu, men den foregår bl.a. nede i bilen i Sydhavnen. Volden mod denne kvindegruppe er fuldstændig utilbørlig. De prostituerede bliver ofte voldtaget af deres kunder, men de orker ikke at anmelde det. Fra januar til august i år har 12 af de kvinder der kommer i Reden været udsat for voldtægt.

> GEMINI / FRØSILOEN

Skulpturen som bolig

Af Kasper Foged Rasmussen • foto Jørn True / NCC

“Luksuslejligheder i frøsiloeer kunne være styrtet sammen.” Sådan lød den skræmmende overskrift på en artikel i fagbladet Ingeniøren i juni i år. “Selv de bedste hjerner kan lave fejl,” sagde Niels Møller fra NCC i samme forbindelse til fagbladet. Problemet var en serie regnefejl der var tæt på at få den nye Gemini Residence på Islands Brygge til at styrte sammen. NCC opdagede fejlene da de fjernede afstivningen under det nederste betondæk der hviler på 26 lange ståldragere og bærer hele den kunstfærdige konstruktion. Dækkets nedbøjning var så stor at man måtte understøtte det

hele med donkrafte, og udbedringen kostede efter sigende et tocifret millionbeløb. Et af Københavns mest markante nye huse kunne med andre ord være blevet til en byggeskandale af dimensioner. Det hele er svært at begribe når man uvidende om hele dramaet nu betragter det smukke færdige resultat af den hollandske tegnestue MVRDV's idé om at bygge lejligheder uden på, og ikke inden i, to gamle siloeer.

FYLDT MED SOJA

De to siloeer blev brugt som lagerplads for sojafrø da Sojakagefabrikken i sin tid huserede i områd-

et og med sine mere end tusinde ansatte og sin produktion af foderstof og klor var den største arbejdsplads på Islands Brygge. Fabrikken lukkede i 1992, og siden stod siloeerne på havnekajen som forladte betonmonumenter over den industri der efterhånden hører Københavns Havns historie til. Nu er de to siloeer så forvandlet til attraktive boliger, og vel at mærke nogle af de mest spektakulære i byen.

UDSIGT OG ATRIUM

Gemini Residence, som lejlighederne er døbt med en hilsen til stjernebetegnet Tvillingerne, er

bygget udenpå de to 39 meter høje silorør af beton. De er blevet til i et samarbejde mellem MVRDV og den københavnske tegnestue JJW. Siloerne har hver en diameter på cirka 25 meter og danner det indre fundament for de nye lejligheder. Begge silokerner er overdækket med et særligt Texlontag som for første gang i Danmark er brugt i et boligprojekt. Overdækningen lader lyset trænge ind i lobby-rummet der strækker sig i hele bygningens højde. Det skaber et spektakulært, overdækket atrium med indre balkoner, trapper og elevator. Lejlighederne følger siloernes form hvilket giver nogle specielle rum,

og bygningens otte etager starter i fjerde sals højde og ender på tolvte. På den måde er alle lejlighederne løftet i vejret med en enestående udsigt over Københavns Havn, vandet og Amager Fælle til følge. Udsigten for de forbi-passerende er det dog så som så med når de ved gadeplan går forbi de tillukkede, rå betonrør. Fra afstand er Gemini Residence blevet et elegant pejlemærke der står i skærende kontrast til Fisketorvet og de talrige hæligheder på den anden side af vandet. Det er tankevækkende at genbrug af en gammel silo skaber mere spændende arkitektur end den der laves fra bunden. «

GEMINIFAKTA

- 84 lejligheder på mellem 91 og 204 kvadratmeter samt parkeringskælder. Priser fra 3 til 9 millioner kroner.
- 2/3 af lejlighederne har udsigt til vandet.
- Alle boliger forsynes med udvendige balkoner med mørk træbelægning i hele boligens bredde.
- Samlet pris ca. 300 millioner kroner.
- Arkitekter: MVRDV og Jensen + Jørgensen + Wohlfeldt.

TOP + FLOP

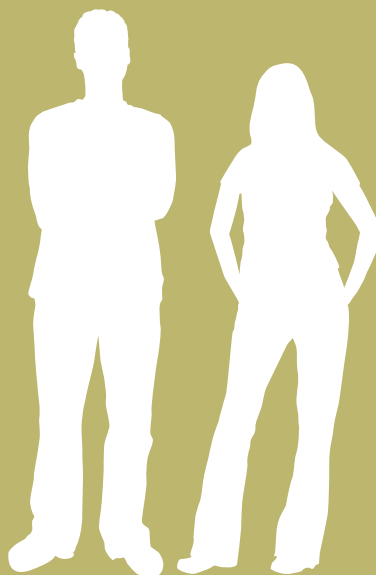
VÆLG 6 STEDER I KØBENHAVN

3 der *topper*

3 der *flopper*

Dén opgave stiller vi i de næste numre til markante københavnere.

Tidligere	TOP	FLOP
Ritt Bjerregaard	Kongens Have Halvandet Metroen	Et umuligt kryds Skelbækgade Vanløse Idrætspark
Klaus Bondam	Nørrebrogade Metroen Tingbjerg	Field's Studsøgårdsgade Palads biografen
Søren Pind	Indre Vesterbro Operaen Havneparken	Købmagergade Krøyers Plads Toftegårds Plads
Peter Aalbæk Jensen	Tivolihallen Christiansborg Københavns Lufthavn	Industriens Hus Champignonbuskur Huller på cykelstien
Søren Ulrik Thomsen	Papirknald, Valby Søtorvet Drogdensgade	Kædeforretninger Søtorvet Stengade

Af Pernille Stensgaard, 44 år
Journalist og forfatter af *København - folk og kvarterer.*

foto: Anders Ojgaard

TOP

FLOP

THRANE I NANSENSGADE
Endelig en nyttig butik i Nansensgade: en ordentlig, gammeldags slagter med den samme søde og dygtige mand og kone bag disken hver dag, år ud og år ind. Slagter Thrane er vokset op i butikken og har overtaget den efter sin far, der stadig væk kommer og hjælper til nogle gange. Vi er mange i nabolaget, der frygter den dag, Thrane ikke orker det mere. Kokke er trendy, ikke slagtere. Der er masser af høns i hønse-salaten, rejser i rejesalaten, kød i pølserne (åh, de sønderjyske kålpolser!), og dyrene har haft det godt. Hver gang jeg er derinde, priser jeg mig lykkelig for, at jeg ikke er endt som vegetar.

TIETGEN-KOLLEGIET I ØRESTAD
For den, hvor er det smukt! Et levende, gyldent, rundt byg-ningsværk, der bryder med alle de kedelige, renfærdige længe-huse derude. Prøver at få pres-set min 14-årige datter ind. Alt det spændende og overrasken-de, Operaen *ikke* har, har det nye kollegium.

TRINITATIS
Jeg går forbi den store, røde kolos to gange om dagen, og hver gang bliver jeg opstemt ved synet. Kirken ligger dér som et kæmpe skib i et hav af små huse og beviser, at et eftertrykkeligt brud i skala kan tilføre en by noget. Højde behøver ikke være noget for-færdeligt. En vinteraften med lys i vinduerne slår alt, men om sommeren dufter de to høje lindetræer på den dejlige plads ved siden af helt fantastisk; det er også noget.

BELÆGNINGEN PÅ KØBMAGERGADE
Mærkelige discountfliser med småsten i cement veksler med bulede asfaltlapninger. Ikke bare er det utroligt grimt at se på, men det er også et signal til alle om, at denne by er rystende fat-tig og absolut ingen smag har. Ingen af delene passer. Italienske byer er de bedste i verden til store, smukke, blank-slidte natursten på gaderne. Det er som at opholde sig i balsale, mens Købmagergade minder om polsk provins.

NØRREPORT STATION
Det gælder om at tage en dyb indånding og holde vejret hele vejen forbi den travle station. Den emmer af tis og gammel fritureolie. Hvis man ikke kan gøre noget ved det første, må man da i det mindste kunne forhindre det sidste. Så vigtig er ungarsk fast food heller ikke. Overhovedet ikke.

SKILT FORAN KOMMUNEHOSPITALET
Jeg kan godt lide det gamle hospital med den irgrønne kup-pel, hvorunder kirken og der-næst operationsstuen lå. Nu er det hele under ombygning, og derfor har entreprenører og leverandører følt, at de havde ret til at rejse et kæmpestort hvidt skilt foran bygningen med deres navne og logoer. Hvor er det langt ude at ødelægge så meget for så mange forbigæsen-der for så lidt. Jeg er ligeglad med, hvem der leverer de nye elevatorer eller elektrikerarbej-det og har aldrig forstået firma-er, der tror de kan få noget godt ud af hensynsløs reklame.

Foto: Die Frederiksen

Foto: Bjarne Siewertsen / DMI

Det regner hele tiden...

Det københavnske vejr er forfærdeligt. Regn og slud, blæst og kulde. Dårlige somre der bliver groft ignoreret af solen, og vintre der er fattige på sne, men rige på regn og sjaap. Sådan er vores by. Men måske er det ikke så slemt alligevel?

Ude på Danmarks Meteorologiske Institut, på en ståldrager i en skillevæg, sidder en mariehøne og holder sig en velfortjent fridag. Vejret er varmt og godt. Det er stadig sommer, og solen skinner over hovedstaden. På sådan en dag er der ingen grund til at sende den lille bille med det sortprykkede, røde skjold op til Vor Herre for at bede om godt vejr.

DMI ligger på Lyngbyvej. Lige ved Ryparken Station svinger man til højre og kører op ad en bakke. Her på toppen sidder landets vejreksperter bag deres computere og holder et skarpt øje med den danske vejr-situation. Stig Rosenørn er afdelingsmeteorolog og har arbejdet på stedet i mere end 30 år. "Lad mig vise dig lidt rundt. DMI består jo af mange afdelinger," siger han. Vi bevæger os ind i det hus som blandt andet

forsyner danskerne med de daglige vejrudsigter og femdøgnspregninger.

MERE SOMMER

For det meste er vejrudsigterne deprimerende, eller sådan virker det. Stig Rosenørn ved bedre. "De sidste 15 år er somrene blevet varmere og bedre. Den menneskelige psykologi er jo alligevel sådan indrettet at vi husker de dårlige dage, men hvor man i gamle dage sagde at inden for et tiår var der tre til fire dårlige somre og en til to gode, så er det i dag omvendt. Vintrene er også gennemgående blevet mildere. Vi skal ti år tilbage for at finde den sidste isvinter – så vi har noget til gode. Fra 1987 og frem har der stort set kun været én isvinter. Der sker ændringer med klimaet. Det er der ingen tvivl om, men om det varer ved må tiden vise," fortæller Stig

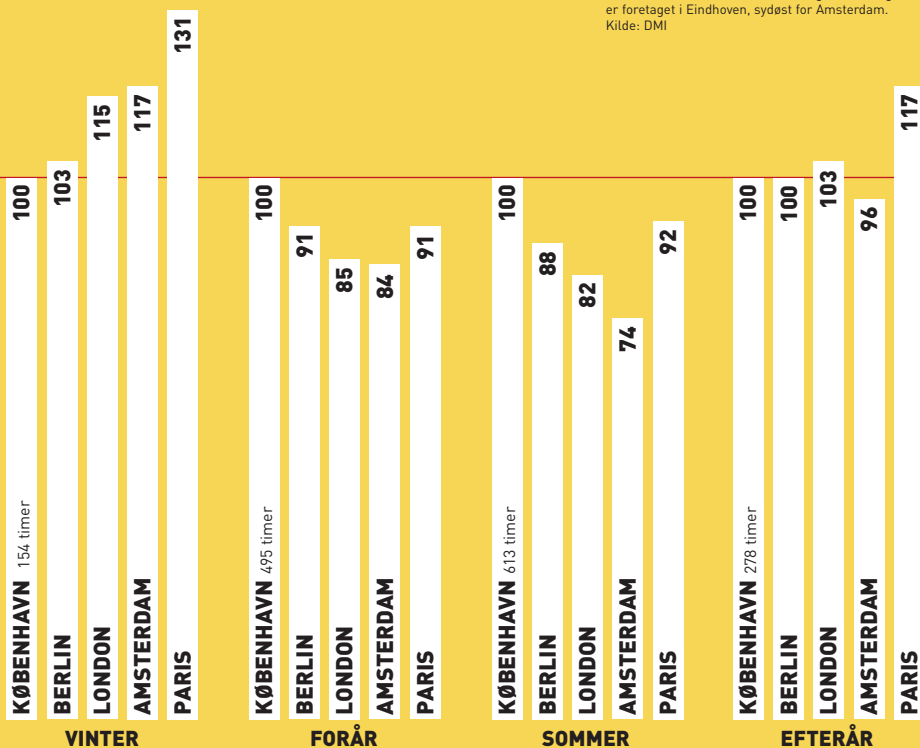
Rosenørn. Vi bevæger os op ad trapperne og går ind i det store rum hvor vejrtjenesten holder til. Her finder man blandt andet de meteorologer der udarbejder de daglige vejrudsigter. Ved siden af dem sidder 'Rutevejledningen' og 'Den Civile Luftfart' hvor skibe, supertankere og fly bliver guidet rundt på henholdsvis verdenshavene og i de øvre luftlag, så de undgår de værste storme, tordenvejr og modstrømme. DMI er nemlig meget andet end bare vejrudsigter og femdøgnspregninger. "Vejret betyder utrolig meget for en lang række aktiviteter ude i samfundet," fortæller Stig Rosenørn og fortsætter "Rutevejledningen kan eksempelvis spare et rederi for mange hundrede tusinde kroner og kaptajnen for mange bekymringer hvis de bliver guidet en anden vej end den de oprindeligt havde planlagt, fordi vi kan se at de ryger ind i

SOLSKINSTIMER

Hvis antallet af solskinstimer i København sættes til faktor 100, hvad er tallet så i storbyer omkring os?

Det drejer sig blot om at komme gennem den mørke vinter!

Tallene fra Amsterdam er omtrentlige da målingerne er foretaget i Eindhoven, sydøst for Amsterdam.
Kilde: DMI

Af Kasper Foged Rasmussen

en storm og kraftig modstrøm." Et andet sted i huset finder man forskningsafdelingen hvor der blandt andet bliver arbejdet hårdt på at finde ud af hvad den globale opvarmning kommer til at betyde for klimaet og dermed for os mennesker.

STORM ER FASCINERENDE

Selv sidder Stig Rosenørn blandt andet og dokumenterer vejret og udformer statistikker. Politiet bruger ham eksempelvis når de skal verificere et vidneudsagn. "Så sent som i dag fik jeg en forespørgsel fra politiet på hvordan vejret havde været mellem den 17. og 18. august i et bestemt område," fortæller han. Stigs eget yndlingsvejr er, som han selv siger, når der virkelig sker noget. "Det er enten fuld storm eller grænsen mellem kulde og varme der ligger ned over landet – det er fascinerende. Det er specielt når der

er fuld snestorm over den nordlige del af landet og tøjvjr og svage vinde over den sydlige del af landet. Snestormen i vinteren 1978-79 var det mest spændende jeg har oplevet. Der var områder der var fuldstændig lukket af i 14 dage på Lolland Falster. Tunnellen ude ved Kastrup fæg fuldstændig til, og folk blev hentet i bæltekorretøjer. Det var den vinter der blev kaldt 'vinterkrigen', fortæller han. Om vi kommer til at opleve en isvinter i år er ikke til at sige. Dog er der som altid ifølge Stig Rosenørn ti procent chance for at vi får en hvid jul. Stig Rosenørn skal tilbage til sit skrivebord, og jeg sætter atter kurs mod København K i solen. Det lader til at mariehønen på skillevejgen kan holde endnu et par fridage ingen den for alvor får travlt eller går i vinterhi – uanset om vejret er blevet bedre, så forstår man den jo godt. <<

- Det varmeste døgn i København var den 10. august 1975. Døgnet gennemsnit var 27°C. Samme dag blev der målt 34°C som er den højeste temperatur i København nogensinde.

- I 2005 var det højeste døgngennemsnit 24°C, og den højeste temperatur var 30°C. Målt den 12. juli 2005.

- Det koldeste døgn i København var -20°C i gennemsnit og -24°C da det var koldest. Målt den 26. juni 1942.

- Det koldeste døgn i den forgangne vinter var den 4. marts 2005. Gennemsnit var -6°C, og bunden blev nået ved -11°C.

- Hvis man vil have flest solskinstimer om året, skal man flytte til Skagen, Læsø eller Christiansø.

- Hvis man vil have flest regnvejrskdage om året, skal man slå sig ned i den centrale del af Sydjylland.

- Cykler man på arbejde 220 dage (440 ture á en time) om året vil man kun blive regnvåd hver 18. gang.

- Sidst der var rigtig hvid jul var i 1995. I 2004 var der en lidt våd, hvid jul i nogle timer - særligt i den nordlige del af København.

- Der er nedbør ca. 1.100 timer ud af 8.760 om året.

KØBENHAVN, DK

Nedbør mm 525
 Nedbørsdage 112
 Solskinstimer 1.540

DAGTEMPERATUR
 Januar 2°C
 Juli 20°C

BERGEN, N

Nedbør mm 2.250
 Nedbørsdage 235
 Solskinstimer 1.186

DAGTEMPERATUR
 Januar 4°C
 Juli 18°C

LONDON, GB

Nedbør mm 754
 Nedbørsdage 119
 Solskinstimer 1.573

DAGTEMPERATUR
 Januar 7°C
 Juli 22°C

REYKJAVIK, IS

Nedbør mm 801 mm
 Nedbørsdage 149
 Solskinstimer 1.268

DAGTEMPERATUR
 Januar 2°C
 Juli 13°C

PARIS, F

Nedbør mm 650
 Nedbørsdage 113
 Solskinstimer 1.750

DAGTEMPERATUR
 Januar 6°C
 Juli 24°C

VEJRDATA

København og 9 europæiske storbyer. Gennemsnit pr. år

kilde: DMI
 grafik: Anders Ojgaard

 MOSKVA, RUS

Nedbør 691 mm
Nedbørsdage 122
Solskinstimer 1.721

DAGTEMPERATUR
Januar -6°C
Juli 23°C

 MADRID, E

Nedbør mm 384
Nedbørsdage 58
Solskinstimer 2.681

DAGTEMPERATUR
Januar 11°C
Juli 33°C

 ROM, I

Nedbør mm 734
Nedbørsdage 74
Solskinstimer 2.538

DAGTEMPERATUR
Januar 13°C
Juli 29°C

 BERLIN, D

Nedbør mm 591
Nedbørsdage 112
Solskinstimer 1624

DAGTEMPERATUR
Januar 2°C
Juli 23°C

 STOCKHOLM, S

Nedbør mm 539
Nedbørsdage 173
Solskinstimer 1.821

DAGTEMPERATUR
Januar -1°C
Juli 22°C

→ Projekt Fox var arrangeret af VW der forsøgte at promovere deres nye model, Fox. En meget almindelig bil som VW med Projekt Fox forsøgte at gøre hip blandt de hippe. De "heldige" fik dette sæt med adgangskort til samtlige arrangementer.

Eventkulturen kommer...

➤ KULTUR: EVENTS

Af Rune Huvendick Jensen

Kan du huske Volkswagens Projekt Fox? Den slags *events* kommer København til at se mere af i fremtiden. KBH har mødt eventmageren og hipsteren Thomas Fleurquin.

“H er plejer jeg altid at komme, når jeg skal mødes med folk,” siger Thomas Fleurquin da vi træder ud i en af byens små oaser. Gårdhaven på Restaurant Zeleste i Store Strandstræde er på én gang hyggelig og eksklusiv med sine små borde, halvdyre fiskemenu og stilfulde overdækning. Vi placerer os mellem turister og københavnere med styr på smagsløg og finanser og bestiller en Ginger Ale og en Søbogaard. Ved siden af os sidder skuespilleren Trine Dyrholm med en veninde.

31-årige, franskfødte Fleurquin er en mand med sans for byens og nattelivets finesser, som han de seneste år 7-8 år har gjort sit for at udvikle. Han står i spidsen for *Distortion*-festivalen, der i år bød på fællesklipning, filmfremvisning og massevis af især elektronisk musik. Derudover har han været involveret i en række andre *events*, bl.a. et for deodorantmærket Axe og det meget

omtalte Projekt Fox der i foråret nærmest bombarderede københavnere med små og store arrangementer.

JAGTEN PÅ ÆGTHEDEN

Thomas Fleurquin mener at eventkulturen i høj grad handler om jagten på ægthed og den autentiske følelse af at opleve “det nye og anderledes”. Dermed bliver eventen et oplagt redskab for kommercielle interesser som Fox og Axe, der vil i kontakt med et ungt og progressivt publikum. I forhold til natklubber og diskoteker har firmaerne endda den fordel at de kan give oplevelser uden umiddelbart at kræve noget igen. “De store *brands* i dag vil også være ægte, og oplevelser er altid mere ægte end de reklamer man kan se i bladene og på tv. På en klub som Vega skal de tjene penge hver dag, men Fox har pengene til at betale regningen én gang for alle og dermed virke mere generøse. Til gengæld får gæsterne

så smidt nogle reklamer i hovedet,” siger Fleurquin og bliver afbrudt af sin mobiltelefon. Han taler lidt, fortæller personen i den anden ende at han har snakket med Lacoste og sendt en mail til Smirnoff, og så vender han tilbage til vores samtale.

De kommercielle interesser er altså på mange måder med til at drive eventkulturen fremad. Men Fleurquin lægger vægt på at de kommercielle interesser ikke må skygge for oplevelsen og den gode stemning. Den gode *event* – kommerciel eller ej – kræver respekt for alle deltagere. Eksempelvis ved at arrangørerne begrænser brugen af særbehandling og VIP-områder.

“En god *event* er blandt andet at der ikke står røvhuller i baren, og at priserne er gode. En god *event* er *loose*, og det var Fox ikke. De eneste der blev behandlet rigtig godt var udenlandske jour-

→ Forskellige flyers i byens butikker og caféer prøver at give de enkelte events et skær af eksklusivitet. Man får særlige armbånd der giver adgang, eller skal sende koder til mailadresser.

Foto: Anders Ølgaard

→ Thomas Fleurquin foran byens nyeste café, Quote på Kongens Nytorv.

nalister og Volkswagens egne topchefer,” siger Fleurquin.

Og på den måde behøver man ikke være anti-kapitalist eller kulturkritiker for at mene, at eventkulturen har en mørk bagside. “I sidste ende er det jo ikke en skid ægte. De store brands vil markedsføre sig selv og sælge så meget som muligt. Så er de bare heldige at der er nogle arrangører med en mere idealistisk tilgang til at tage nogle beslutninger der ikke udnytter nogen for meget.”

JETSET TO THE PEOPLE

For Thomas Fleurquin er eventkulturen ikke eksklusiv, snarere tværtimod. Selv om han jævnligt står bag lukkede arrangementer for diverse kunder, så kan han bedre lide de åbne events hvor alle kan være med. Det handler om at offer the jetset to the people, som han siger. Det gør han

blandt andet gennem en nyhedsmail som hans firma Human Productions udsender til alle der tilmelder sig. Idéen er at viderefordre de invitationer han selv modtager. “Vi inviterer dem som ikke er inviteret. Det fede er at det er blevet smart. Folk synes det er fedt at vi ‘knækker’ deres fest. I virkeligheden er 80 procent af de ‘lukkede’ fester slet ikke lukkede. De lever af at folk kommer og køber deres øl.”

Grundlæggende vil Fleurquin ikke acceptere forestillingen om nattelivets insidere der altid er med hvor det sker, og outsiders der aldrig hører om det hotte. Han insisterer på at selv den nyeste jyske tilflytter, der bor på klubværelse i Rødovre, kan finde frem til nattelivets gemte glæder. “No problem. Hvis han kigger i de rigtige guides og melder sig på de rigtige mailinglister. Jeg kender ikke nogen arrangører som ikke vil have folk med til deres fester, og det er ikke

svært at infiltrere miljøet. Det handler om at gå ned i de rigtige pladebutikker og finde de rigtige flyers.” <<

FLEURQUINFAKTA

- Født 21. november 1973 i København. Dansk mor, fransk far. Opvokset i Paris.
- Bachelor i naturvidenskab. Soldat i de franske bjergtropper 1995-96. Flyttede til København juleaften 1997. Gift med Johanne.
- Var med til at starte Copenhagen Post hvor han stadig arbejder ved siden af eventarbejdet.

ONE WAY

ULAANBAATAR, MONGOLIET - KØBENHAVN

IKKE SÅ RINGE ENDDA

Asiatisk mad i København har ikke meget med den ægte vare at gøre, og vi stresser for meget og glemmer at sætte pris på vores by. Herboende udlændinge kaster et frisk blik på København og københavnere.

ONE WAY #04

■ Af Selenge Lkhagva

37 år, født og opvokset i Ulaanbaatar, Mongoliet. Bor nu på Christianshavn. Boede og studerede i Moskva, 1985-1990. Mødte sin danske kæreste i Mongoliet. Boede og studerede i Aalborg, 1998-2001. MSc i Business Administration. Boede i Auckland, New Zealand 2002-2004. Flyttede til København med sin kæreste i september 2004.

Som immigrant med asiatisk baggrund kiggede jeg i begyndelsen instinktivt efter andre asiatiske ansigter i de københavnske gader, da jeg flyttede hertil for et år siden med min danske kæreste. Jeg kom fra Auckland i New Zealand hvor jeg havde boet i tre år og var blevet så vant til tusinder af japanske, koreanske og kinesiske immigranter at det var mærkeligt for mig at billedet ikke var det samme i København. Jeg tror jeg følte mig hjemme i Auckland fordi der var så mange mennesker der så ud som mig. Efter et stykke tid indså jeg dog at jeg også følte mig hjemme i København, selvom asiater er et mere sjældent syn her. Jeg blev del af et meget mere blandet samfund som med tolerance imødekommer folk med alle mulige slags baggrunde og med flere etniske variationer end jeg har før har oplevet.

Dominansen af asiatiske immigranter i

Auckland, der er et resultat af New Zealands liberale immigrations-politik, skaber vanskeligheder for deres egen integration i et samfund der før bestod næsten udelukkende af hvide. Enhver dominans skaber opposition og offentlig modstand hvilket også er tilfældet her. Og immigrations-debatten i New Zealand er næsten entydigt negativ. Efter at have boet i København længe nok til at danne mig en mening om situationen, kan jeg ikke påstå at alting bare er dejligt her. Men jeg kan se store forskelle på folks holdninger. I Danmark skabes integrationspolitik på regeringsniveau, og offentligheden deltager i vidt omfang i diskussionen. Det gør samfundet mere tolerant overfor mennesker af anden etnisk baggrund. Nu hvor jeg har tilbragt et år i Danmark, tror jeg på at det er den indstilling der er den sundeste, fordi den skaber en mængde muligheder for folk som mig – i form

af arbejdspladser, venner og i det hele taget ved at have et godt liv som enhver anden dansker. Efter at have etableret min plads i samfundet – hvem jeg er her, og hvor gode mine chancer er for at få et godt liv her – begyndte jeg at opdage andre aspekter af hverdagen i København.

HVOR LIGGER VILDNISSET?

Jeg blev født i Ulaanbaatar i Mongoliet og har boet der det meste af mit liv. Jeg er vant til en smuk og uberørt natur som en naturlig del af hverdagen. 40 minutter uden for byen finder man floder og bjerge uden andre mennesker end en omstrefende hyrde der af og til driver forbi på jagt efter forsvundne kvæg. Her kan man tage sig et forfriskende ansigtsbad med krystalklart vand fra en kølig kilde. 45 minutter udenfor Auckland kommer man til øde strande ved Stillehavet eller buskstræder hvor man må

➤ Offentlige parker er det småt med i Ulaanbaatar, så i stedet kan man finde på at hive sig et grønt poolbord ud på et gadehjørne.

➤ Mongoliet huser bl.a. Gobiørkenen og er et særdeles tyndt befolket område. I Danmark bor der ca. 125 mennesker pr. kvadratkilometer. I Mongoliet bor der ca. 1½.

bruge machete for overhovedet at komme frem. Den slags er der selvfølgelig ikke meget af i København. I stedet er der en lille park på Christianshavn hvor min kæreste og jeg griller – eller jeg kan spadsere omkring i en større park som Kongens Have for at se folk slappe af; jeg kan tilbringe en hel solskinsdag på Amager Strand og stirre på den fantastiske Turning Torso i Sverige og den fantastiske silhuet af en bro der har bragt Sverige tættere på og gjort København endnu større.

Når jeg ser hvor meget udbytte man får ud af at bruge det offentlige penge på parker, nye strande, museer og andre steder som alle har adgang til, går det op for mig hvor langt bagud Ulaanbaatar og Auckland er på det punkt. Hvis en ny park åbner i Ulaanbaatar, er det mest sandsynlige at den er blevet bygget af en af de nyrige til hans egne børn. Hvis et nyt museum

åbner i Auckland er det mest sandsynligt at det er en privat virksomhed hvis eneste formål er at generere profit. Alligevel savner jeg at tage min egen bil og køre op til det buddhistiske tempel på toppen af bakken med udsyn over det fjerntliggende blå vand i Hauraki Golfen ved New Zealands nordø; foran mig de bølgende grønne bakker prikket med enkelte gårde. Eller at køre ud af støvede Ulaanbaatar efter fyraften og holde picnic med take-away kødboller ved vejkanten, mens man betragter hyrdens familie malke kvæg, muge ud i staldene og sende deres børn efter vand på hesteryg. Sådan har nomaderne levet siden tidernes morgen, og det er fascinerende at tænke på at jeg kun er 30 minutter væk fra den tid.

BILKØRSEL

Det er svært at undvære en bil når man bor i

Auckland af den simple grund at den offentlige transport ikke ligefrem er et opløftende alternativ. Det tager 40 minutter at køre med bus gennem centrum hvilket svarer til afstanden mellem Vesterbro og Nørrebro. Man sparer ganske vist kun ti minutter hvis man tager bilen, men så er i det mindste mere komfortabelt. Den største forskel er dog selve bilkulturen. Det kan være livsfarligt at køre ud af motorvejen i Auckland, og det kræver en god psyke når man med mere end 100 km/t har en 5 tons lastbil i bagsmækken af sin lille Toyota. I Ulaanbaatar er det dog livsfarligt ikke at have en bil. Fodgængere lever en farlig tilværelse, og måske er det derfor at dem der er glade for livet har en stor drøm om at eje en bil. Efter sådanne oplevelser er det måske derfor ikke så underligt at jeg er meget omhyggelig med at vente ved de københavnske forgængerfelter til alle biler er ➤

■ København er mere kosmopolitisk end Auckland, New Zealand hvor hovedparten af immigranterne er fra Japan, Korea eller Kina. Men maden er dårligere.

kørt forbi – også selvom en venlig billist standser op og vinker til mig som tegn til at jeg kan gå. Til sidst giver de op og kører, for jeg tør alligevel ikke gå ud.

TILPASSET DANSKE GANER

Sushi synes at være det mest *in* at spise i København i øjeblikket. Men det er stadig lidt nyt for mange og derfor relativt dyrt. I Auckland er sushi noget af det billigste og bedste takeaway mad du kan få. Du kan snuppe en pakke med seks friske stykker sushi til frokost – pris: 5 NZ dollars, hvilket svarer til 20 kr. Det skyldes den store gruppe asiater i byen. Går man rundt i Aucklands centrum minder det på mange måder om Singapores bymidte. I Auckland vrimler det nemlig med kinesiske, japanske og koreanske restauranter – og de henvender sig primært til asiater. Derfor går man ikke på kompromis med kvaliteten. Går du på kinesisk restaurant i Auckland, kan du være helt sikker på at du får et 100% autentisk kinesisk måltid og ikke en vattet europæisk udgave – som jeg tit har oplevet i København. Jeg ved ikke lige hvor gode sharwarmaer og kebabs er her fordi jeg ikke har været i de lande hvor de stammer fra. Men det meste af det mad der serveres på asiatiske restauranter i København er miserable udgaver af den ægte vare. Eller måske er sushi den eneste slags mad fra det hav af sunde og friske valgmuligheder det asiatiske køkken kan tilbyde som de danske ganer kan gå med til?

STRESS

Jeg har undret mig over hvorfor danskerne siger de er stressede. Hvad er der at stresses over? I får gode lønninger, kører i rene busser der kommer til tiden (ok, nogle gange er de forsinkede, men i forhold til en bus der aldrig kommer, eller en der er fyldt med lommetyve?). I har et fremragende velfærds- og uddannelsessystem, I har aldrig strømsvigt osv.

Men så forstod jeg: I kan ikke finde ud af at komme af med jeres stress. Folk i Mongoliet har ikke materielle goder. Særligt i Ulaanbaatar er hverdagen stresset. Kaotisk og aggressiv trafik, bureaukrati og korrupsion fylder meget i vores hverdag. Men efter en lang og hektisk dag på arbejde ringer vi til en ven og tager en drink sammen. Eller vi kommer på uanmeldt besøg hos en anden ven. Hvis han eller hun ikke er hjemme, er der altid en anden der er. Senere er der altid en anden ven der også har haft en stresset dag på jobbet der slutter sig til os. Og én mere. Pludselig har man gang i en fest midt på ugen, og man har glemt hvorfor man overhovedet var stresset. Man er klar til endnu en stresset dag, men i morgen kan man jo altid gå ud med sine venner igen. Sammen bekæmper vi stress.

Livet i København er ikke så ringe endda. Faktisk kan det være virkelig godt for folk som mig, udlændinge og immigranter der for alvor har besluttet sig for at byen skal være deres andet, tredje eller fjerde hjem. Nogle gange spekulerer jeg på, om Københavnerne sætter lige så meget pris på deres by som vi gør? <<

MONGOLIETFAKTA

- Der bor 30 personer fra Mongoliet i Danmark.
- 7 af dem bor i Storkøbenhavn.
- 18 af dem er kvinder.
- Mongoliet er godt 36 gange større end Danmark.
- Der bor ca. 2,5 millioner mennesker i Mongoliet.
- Ulaanbaatar er hovedstaden. Her bor ca 870.000 mennesker, eller ca. 35% af befolkningen.
- Der er 1.540 årlige solskinstimer i København. I Ulaanbaatar er der 2.791.
- Det regner 525 mm om året i København. I Ulaanbaatar regner det 217 mm.
- Gennemsnitlig dagtemperatur i Ulaanbaatar er:
Januar: -16°C
Juli: 23°C

I næste nummer skriver
Kent Brian Söderquist fra Utah, USA.

KEND DIN BYDEL PÅ HUNDELORTEN

Hvad var det, Iben *all over* Hjejle sagde hin gang i filmen Mifunes sidste sang?! At livet er een lang lort, som man må tage en bid af hver dag. Nuvel, det gælder ikke på Frederiksberg, hvor undertegnede bor. For her er livet en leg. Telefonbokse pudses. Sne ryddes. Lovens lange arm og favn altid tæt på og synlig. Borgere med mønt på lommen der med glæde betaler en femmer for én tomat (men så taler grønthandleren også næsten perfekt dansk). Eneste brag, man hører her, er bordbomber med bare damer på, nytårsaftnen. Og ikke mindst: Her er selv hundelortene pæne. Hundepopulationen på FRB er som alt andet og andre; veltrimmet, velopdragen, har tandhygiejnen i orden, og med rank ryg går de *dogwalk*, mens de flasher deres Burbury frakker med skødesløs elegance, som var de Korsbæks manufakturhandler Arnesens ejendom.

Nu kan jeg generelt godt lide pølser. Når de hænger rundt om min hals eller ligger og griller på Weberen. Men ikke dem på fortovene. Særligt fordi jeg som vicevært har til opgave at fjerne dem. Det er aldrig sjovt. Heller ikke selvom Frederiksbeghundene forretter deres nødtørft med manér - i pæne, sirlige spiraler som velskænkede softices. Så fint, så man næsten får lyst til at placere en dusk grønt på toppen, men dog aldrig at tage en bid. Og lige så fint står fruene helt ugenert og studerer efterladenskaberne, som var de biopater med speciale i tarmskylning og candida svamp. Og så benytter mange faktisk de sorte høm-poser - hundelortskomedomerne (red. kondomer) som min mindreårige nevø udbrød, da han så dem i min viceværtskuffe.

Med mit erhvervsskadede blik på, og for, hundelorte vil jeg vove påstå at man kan kende sin bydel på hundelorten. For se nu bare Nørrebro og Vesterbro. Her bliver der sandt for øjet sjusket med fæces-afleveringen. Hvorfor mon? Jeg sætter to hvalpe fra henholdsvis N og V stævne på FRB på café Den Blå Hund for at få svar. *Casual* ankommer de lidt søvndrukne med morgenspels. Men de kvikker hurtigt op ved synet og lugten af mit Plumrose-pølsekurs.

BRUNCHPRÆSTEN SER PÅ HUNDELORT

v/ Hanne Korvig

Mig: "Tjalfe og Tripper, kan I forklare, hvorfor hundelortene på både N og V er tværet op og ned ad husmure og trapper og hen ad fortovene?"

Begge gør de enstemmigt i munden på hinanden: "Stress, galar, og sprøjter".

Mig: Stress?

Tjalfe (N): "Ja, nu er hunde som mennesker jo et produkt af tiden og omgivelserne. Vores ejere har ikke ro til at vente på sirlige afleveringer, når kuglerne flyver om ørerne på dem, såh det..."

Mig: "Og galar"?

Tripper (V): Øh ja?! Hvor kommer du fra?

Mig: Øh, fra Trekantsområdet?!

T (V): "Tsk tsk, gab. I tåger af galar får alle tynd mave...også os."

Mig: Nå?! Jeg har læst i Politiken at flere er begyndt at give deres hunde lykkepiller. Kunne det være en løsning på problemet?

T (V): Hvad hjælper de, når vi får kanyler lige op i trædepuder... Nej, det er ikke et liv for hunde eller børn...

T (N): "Al den pølsesnak... nu skal jeg virkelig på lokomus".

Mig: "Nu skal jeg vise vej". Helt hen til Nørrebro-grænsen. Skal ikke nyde noget af et par sjuskede visitkort fra dem her på salig Frederiksberg. Her kan vi nemlig lide et langt liv... men uden lort. Apopt!

Kurts kaffeliv

Først var det hovedstadens første ambitiøse kaffehus, Amokka, der med Kurt Dalsgaard ved risteren åbnede københavnernes øjne for kaffes herligheder. I disse dage åbner det nye kaffefirma, Kontra, som er en helt ny type kaffehus, og Kurt har igen ansvaret for de små, mørke bønner.

Af Kasper Foged Rasmussen • foto: Ida Marie Therkildsen

“Jeg var hovedløs kaffedrikker fra jeg var femten til jeg var et par og tyve. Jeg havde ingen holdning til hvad det var for noget. Det var bare noget jeg drak. Da jeg så begyndte at sætte mig lidt ind i tingene, så ændrede det sig,” fortæller Kurt Dalsgaard. Vi sidder i kælderlokalerne under det nye kaffefirma, Kontra, som ligger ved Lille Triangel ved siden

af det tidligere Amokka. På første sal bliver der ristet espresso i den store kafferister, og duften smyger sig ind i alle hjørner og sprækker. “En kop kaffe?” Kurt går op og tryller med bønner og mælk og kommer tilbage med en perfekt latte. Naturligvis er den hældt op på en måde, så der er tegnet et finurligt hjerte i mælkeskummet – intet er tilfældigt når Kurt står for kaffen.

KAFFEFABRIK

Når Kontra åbner omkring 1. oktober, vil der være kafferisteri og butik i stuen, og kælderens kommer til at rumme undervisningslokaler og auditorium. “Kontra er et kaffefirma som vigtigst af alt sælger ‘kvalitet i koppen’,” siger Kurt Dalsgaard og fortsætter “Det giver ikke mening at lave den bedste kaffe hvis vi bare sælger en pose. Kaffen skal hjælpes helt ned i koppen, og det er helt afgørende at vi når helt ud til de folk der brygger den.” Kontra er indrettet råt med hårde stengulve og høje hylder i stål, og det er intentionen at kunderne skal have fornemmelsen af at træde ind i en kaffefabrik. De forskellige sorter importerer firmaet selv, og Kurt står også selv for sammensætningen af de mange blandinger. Når man køber en pose kaffe hos Kontra, får man desuden mulighed for at smage på varen inden man putter den i sin taske. “Du skal kunne smage de forskellige sorter for at

→ Kurt Dalsgaard er en af byens største kaffeeksperter.

KONTRAFAKTA

- Kurt er 34 år og bor med sin kone og tre børn på Østerbro.
- Kontra slår dørene op omkring 1. oktober.
- Kontra, Dag Hammerskjølds Allé 36, www.kontracoffee.com

Kurts kaffetips

Espresso er grundlaget for alle de italienske kaffevarianter, og man skal vide hvordan den er ristet og formalet. Vejret kan også spille ind. Hvis man brygger på en regnevejrsdag hvor luftfugtigheden er høj skal man justere sin kværn i forhold til at få kaffen til at løbe på den rigtige måde, så den får den rigtige smag. Man kan kun brygge rigtig espresso på en maskine hvor vandtrykket er korrekt, og de koster desværre nogle tusinde kroner.

ESPRESSO

- 1 Brug altid friskmalede bønner. Derved opnår man den bedste *crema* - skummet på espressoen.
- 2 Brug en rigtig kværn med to knive der kører mod hinanden. Så får man den ensartethed i kornstørrelsen der er nødvendig.
- 3 De maledede bønner skal derefter op i bajonetten og presses ved cirka 15 til 20 kilos tryk. Her er det vigtigt at doseringen er rigtig - ca. syv gram per kop. Formalingen skal være korrekt - det skal tage 25 sekunder for kaffen at løbe igennem. Vandtemperaturen skal være 92-95°C.
- 4 Kaffen skal først være meget mørk og cremet. Den bliver så lysere og lysere og til sidst er den helt hvidlig. Inden det sker skal man have slukket for den. Så har man trukket de ting ud af kaffen som man er interesseret i. Hvis kaffen løber for hurtigt, så er det enten fordi at man har for lidt kaffe i eller fordi at man har malet den for groft.

MÆLK TIL CAFÉ LATTE

- 1 Brug altid køleskabskold mælk. Den varmes så op med steameren i en kande. Kunsten er at *steame* mælken op, så den bliver cremet. Ikke luftig i toppen og ren mælk i bunden.
- 2 I starten ligges steameren lige i overfladen. Den skal sige en hvislende lys og ikke hyle og støje meget. Man flytter så steameren ud i siden, så mælken cirkulerer i kanden. Når mælken er omkring 35 grader løfter man kanden, så steameren kommer længere ned i bunden, og så gælder det om at få centrifugalkraften til at få mælken til at dreje rundt så alle de små luftbobler bliver så små som muligt.
- 3 Man må aldrig varme mælken til over 70°C. Kanden skal være så varm at man lige akkurat stadig kan holde sin hånd på den.
- 4 Når mælken er færdig stilles den på bordet i 30 sekunder før den hældes den op i kaffen.

finde frem til den du kan lide. Det gælder både for kaffe og te. Du kan måske godt finde steder i Danmark hvor du kan få smagsprøver, men hos os kan man smage alle vores produkter," fortæller Kurt.

UDDANNELSE

Med åbningen af Kontra åbnes der på samme

tid for at både professionelle og amatører kan komme ned og lære hvordan man brygger kaffe på en anstændig måde. "I kælderen kan vi vise og præsentere dyrkning og forarbejdning af kaffe via film. Vi tror meget på at vi skal have noget af den stemning man finder hos producenterne ind hos dem der arbejder med kaffe. Vi skal have folk ind, så de kan få nogle oplevelser

med. Én ting er oplevelserne, men vi har også folk i huset som har en videnskabelig tilgang til kaffe og som kan præsentere kaffe og mælk på et niveau som rækker langt ud over den almindelige købmands-salgs-logik. Som kan forklare hvilke kemiske processer der udspiller sig når man brygger kaffe og varmer mælk," fortæller Kurt. Udover film og foredrag vil der også være >>

deciderede træningsfaciliteter hvor både professionelle og glade amatører kan lære kaffekunsten.

KURTS KAFFELIV

“Jeg lærte at drikke kaffe af nød. Jeg var startet på efterskole, og jeg kunne ikke være med de hårde drenge, fordi de sad på værelserne og drak kaffe. Hvis man ville være en del af klikken, så drak man altså kaffe. Jeg måtte simpelthen bare lære det, og det smagte ad helvede til i starten,” indrømmer Kurt Dalsgaard hvis navn siden hen har fået det at løbe koldt ned ad glasindsatsen på enhver termokande med daggammel kande-kaffe. Kurts professionelle kaffeliv startede i 1993 da han som studerende via omveje fik et studiejob på Floras Kaffebar på Blågårds Plads. I starten af 1990'erne var Floras Kaffebar et af de nyskabende kaffesteder i København. Kaffen var friskmalet, og man kunne blandt andet vælge mellem fire forskellige stempelkander. Det var

her Kurt fandt ud af at kaffe ikke bare er sort og bitter. “Jeg arbejdede på Floras i to år hvorefter Lasse Thielholdt og Tina Scheftelowitz, som havde startet og drevet stedet, holdt op. Jeg valgte at stoppe på samme tidspunkt, og udgangen på det hele var at jeg sammen med dem besluttede at det kunne være sjovt at lave det ultimative kaffehus i København,” fortæller han. Han var begyndt at eksperimentere med at riste kaffe derhjemme på sin stegepande og rejste selv til Sydamerika i et halvt år hvor han sammen med en kammerat besøgte kaffeproducenter. Lasse og Tina rejste rundt i USA og Europa for at finde og kigge på koncepter. De tre kaffeentusiaster vendte tilbage til byen i 1997, og i februar 1998 åbnede de sammen Amokka. “Det var et kaffehus helt efter vores hoveder og et meget helstøbt koncept med et stærkt grafisk udtryk. Vi importerede selv kaffen og ristede bønnerne,” fortæller han. Efter nogle succesfulde år hvor Amokka havde udviklet sig til et *brand* med kopper, glas,

dåser og diverse sideprodukter med det karakteristiske logo, valgte de tre kaffeentusiaster at sælge det hele sidste år.

TILBAGE TIL BØNNERNE

Efter Amokka-eventyret fik Kurt en stilling hos kaffefirmaet Scanomat, men som han selv fortæller, så var et hjørnekantor fyldt med administrative opgaver alligevel ikke ham. Og i dag er Kurt så tilbage hvor han hører hjemme. “Jeg fik et tilbud om at være med til at starte et nyt kaffefirma sammen med dem der har overtaget det tidligere Amokka. Da de ringede, sagde jeg ja med det samme, for det er et drømmejob for mig. Jeg savnede bønnerne,” fortæller Kurt. Kurt har med direktørposten i Kontra igen fingrene helt ned i sækken med de uristede bønner, og han elsker det. For som han selv siger så “er det jo fantastisk at noget som smager så grimt første gang, er noget som man kan blive så pjattet med.” <<

KULTURNATTEN

Et hav af oplevelser i hele byen hvor blandt andet museer, gallerier, kirker, musiksteder og ministerier lukker døren op for interesserede gæster. Med det særlige Kulturpas til 70 kr. får du fri adgang til de fleste arrangementer og gratis transport med tog, metro og bus i hele HT-området.

14. oktober.

SPORT & SPINAT

Sveden skal springe og mundvandet løbe når Experimentarium åbner dørene for deres nye udstilling 'Sport og Spinat' hvor alle kræfter sættes ind på oplyse om den sunde og sjove livsstil. Via finurlige aktiviteter og humor giver udstillingen inspiration til den glade motion og det sanserige madunivers.

Experimentarium

6. oktober - 1. december.

MÅNEN FOR SOLEN

Der går flere år imellem dem, så gå ikke glip af den delvise solformørkelse - ca. halvdelen dækkes. Det hele starter kl. 10.06, når sit klimaks kl. 11.13 og slutter 12.22. Husk solformørkelsesbriller eller nogle lag af farvet plast - ellers kan man ikke se noget!

**3. oktober.
København**

DAVID COPPERFIELD

Han har blandt andet fået Frihedsgudinden i New York til at forsvinde og har præsteret at gå ret gennem den Kinesiske Mur og komme ud på den anden side. Hvad han finder på i København er uvist, men han har gudskelov aldrig tryllet publikum væk.

**14. oktober kl 20 og
15. oktober kl 16.30 og 20.
FORUM**

Entré 445 - 595 kr.

NORDIC MUSIC AWARDS 2005

Navne som Robbie Williams, Outlandish, Marion Raven og Kent vil være at finde på scenen.

29. oktober kl. 18.

FORUM

Entré 450 - 995 kr.

NORDLYSFESTIVAL 05

Nordlysfestivalen præsenterer hybrider mellem elektronisk musik og nordisk tradition.

6. & 7. oktober kl. 20.

Kulturhuset Islands Brygge.

Entré 112 kr.

THE WHITE STRIPES

Et af de rocknavne der bedst slår bro mellem undergrund og mainstream er amerikanske White Stripes. I oktober giver de koncert i DSBs lokomotivværksted der ligger i forbindelse med Hovedbanegården!!! De 2.000 billetter blev udsolgt på få minutter, så man skal have fat i fx Den Blå Avis for at få den unikke oplevelse.

26. oktober,

Lokomotivværkstedet.

PHOTIE MAN

I næsten tredive år har fotografen Tom Wood vandret omkring på gaderne i sin hjemby Liverpool og fotograferet i busser, natklubber og restauranter, ved stranden og på markedspladser. Han fik hurtigt kælenavnet Photie Man, fordi han altid vandrede omkring og fotograferede. For første gang kan hans billeder ses i Danmark.

**Til den 17. december,
Det Nationale Fotomuseum i
Den Sorte Diamant.**

CIRCLE SENSATION

Oplev de nationale mestre i breakdance fra Frankrig, USA og Tyskland udkæmpe et slag af dimensioner under Cirkusbygningens smukke buer. Se verdens mest akrobatiske, atletiske og musikalske gadedansere kæmpe om førstepræmien på 30.000 kr.

Cirkusbygningen

9. oktober, klokken 15-18.

Entré 165 kr.

Det bedste bud på dit boligsalg...

Optimal pris

homes køberkartotek bugner, og med home BedsteBud får du den mest optimale pris blandt de mange potentielle købere til en bolig i dit område.

Synlighed

Din bolig bliver bl.a. annonceret på Danmarks mest besøgte boligsite www.home.dk med op til 300.000 besøgende om ugen, og indrykkes i homenyt – boligavisen, der udkommer som indstik i Berlingske Tidende i weekenden.

Bestil en gratis salgsvurdering...

- og lad os få en snak om mulighederne. Hos home.

Det gør ikke noget man er foran.

home

det gør ikke noget man er foran